Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5381 9/22 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1903 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ Ե ՇԱԲԱՆ 1321 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5381

درعلیه ده غلطه ده ‹ آره وولك › غزته سی اداره خانه سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 դրշ.
» » »	վեցամսեայ	70 »
» » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսական դիւանագիտութիւնը մեծ յաղթանակ մը տարաւ, յաջողելով Իտալիան այնչափ քաշել դէպ ի Ֆրանսա, մինչեւ որ անոր Թագաւոր ու Թագուհին պաշտօնապէս համարեցին այցելել Բարիզ։ Բնական է թէ հանրապետութեան Նախագահն ալ Հռոմ փոխադարձ այցելութեան պիտի երթայ, ինչպէս փութաց երթալ Լոնտոն՝ Էտուարտ Է.ի այցելութիւնը փոխարինելու։

Ֆրանսական եւ իտալական ժողովուրդներուն եւ կառավարութիւններուն միջեւ գոյացած այս բարեկամութեան տեսարանին ամենէն աչքի զարնող հանգամանքը սա է թէ մինչեւ որ Ֆրանսա չբարեկամացաւ Անգլիոյ, Իտալիա չմօտեցաւ Ֆրանսայի, եւ մինչեւ որ Էտուարտ Է. Թագաւորը չայցելեց Բարիզ, Վիքթոր Էմմանուէլ Գ. չգնաց հոն։ Երեւոյթ մըն է աս որ շատ բացորոշ կերպով կը բացատրէ Իտալիոյ եւ Ֆրանսայի մերձեցման նշանակութիւնը ու ազդեցութիւնը։ Հետեւաբար կրնայ ըսուիլ թէ լոկ Ֆրանսա եւ Իտալիա չեն որ իրարու ձեռք կարկառեցին այս շաբթու Բարիզի մէջ եղած վեհապետական այցելութեամբ, հանդէսներով, կոչունքներով եւ բաժակաճառերով, այլ եւ Անգլիոյ բարեկամութիւնը զուգընթաց նուիրագործուած կը ստանար նոյն արարողութիւններով։ Ասկէ կը հետեւի թէ ֆրանքօ-իտալական բարեկամութիւնը անխառն չի կրնար ըլլալ առանց անգլիական բարեկամութեան, ուստի ցորչափ առիկա գոյութիւն ունենայ, առաջինն ալ իրականութիւն կը մնայ։

Սակայն որքան մէկ կողմէ ուրախ են Իտալացիք որ իրենց արքայական ամոլը այսքան փառաւոր ընդունելութիւն մը գտաւ Ֆրանսայի կառավարութենէն եւ եւ ժողովուրդէն, միւս կողմէ այնքան տխրեցան որ Ռուսիոյ կայսրը վերջին պահուն ետ կեցաւ իրենց մայրաքաղաքը այցելելէ։

Իսկ անդին երկու արքունիքներ կան որ մեծ անհանգստութեամբ հետեւեցան Իտալիոյ Թագաւորին եւ Թագուհիին Բարիզի մէջ եղած ընդունելութեանց, այն է Պերլինի եւ Վատիկանի արքունիքները։ Առաջինը՝ անոր համար որ Իտալիա իր դաշնակիցն է, երկրորդն ալ այն պատճառաւ՝ որ կը տեսնէ թէ այլ եւս Ֆրանսայէն ո՛ եւ է յոյս չկայ վատիկանեան ակնկալութեանց ի նպաստ, զի մանաւանդ երբ Լուպէ Նախագահը Հռոմ երթայ — եւ տարակոյս չկայ թէ պիտի երթայ, — վերջնական կերպով Ֆրանսայի կողմէ պաշտօնապէս ճանչցուած կ'ըլլայ թէ Ցաւիտենական քաղաքը Միացեալ Իտալիոյ մայրաքաղաքն է եւ պիտի մնայ՝ հակառակ Պապերու բողոքներուն եւ կաթոլիկ աշխարհի մերթ ընդ մերթ ըրած դիմումներուն, ինչպէս որ Պիոս Ժ. Նորընտիր Պապն ալ իր առաջին կոնդակով կրկնեց նոյն պահանջները։

Բայց երբ Ֆրանսա ալ կարեւորութիւն չտայ այդ պահանջումներուն եւ իր Նախագահին Հռոմ այցելելովը պաշտօնական վաւերացում տրուի իտալական մայրաքաղաքին անբռնաբարելիութեանը, այլ եւս Վատիկան ո՞ւսկից կրնայ յուսալ ո՛ եւ է օգնութիւն։

Սակայն առիկա չէ գլխաւոր հետեւանքը ֆրանքօ-իտալական բարեկամութեանը, այլ սա է թէ Իտալիա անդամ ըլլալով հանդերձ Եռեակ Զինակցութեան, այսքան մօտեցաւ այդ Զինակցութեան հակառակորդ Ֆրանսայի, ըսել է թէ Եւրոպայի միջազգային քաղաքականութիւնը հիմնովին այլափոխում մը կը կրէ, որուն հետեւանքը բարեբաղդաբար աշխարհի խաղաղութիւնը խռովելու միտում մը չէ, այլ ընդհակառակը աւելի ապահովել զայն եւ ամրացնել։ Որովհետեւ բնաւ երբեք նշան չկայ թէ Իտալիա մերձենալով Ֆրանսայի կը հեռանայ Գերմանիայէ եւ կամ Աւստրիայէ։ Ընդհակառակը՝ գիտենք թէ Վիլհէլմ Բ. կայսրը դեռ քիչ առաջ այցելեց Հռոմ եւ թէ կ'ըսուի որ Ֆրանց-Եոսէֆ կայսրն ալ մտադիր է այցելել, երբ Լուպէ Նախագահը կատարէ իր այցելութիւնը, զի կ'ուզէ եղեր հետեւիլ ճիշդ այն ընթացքին որ անիկա պիտի բռնէ Պապին նկատմամբ՝ երբ Հռոմ երթայ։

Ուրեմն Իտալիոյ Թագաւորին Բարիզ այցելելը եւրոպական Զինակցութեանց երկու խմբակին միջեւ փոխանակ աւելի ձգտում առաջ բերելու՝ պիտի ծառայէ աւելի թուլցնելու եւ հանդարտութիւն գոյացնելու, ինչ որ խաղաղութեան դատին համար շատ նպաստաւոր արդիւնք մըն է։ Եւ որովհետեւ Գերմանիոյ ցանկացածը 33 տարիներէ ի վեր ուրիշ բան չէ, բայց եւ թէ խաղաղութիւն; եւ զի նոյնպէս Աւստրիա-Հունգարիա ալ խաղաղութենէ զատ ուրիշ փափաք չի տածեր նոյնքան եւ դեռ աւելի տարիներէ հետէ, ուրեմն իտալօ-ֆրանսական ինչպէս եւ վրան աւելցած անգլիական բարեկամութիւնը ամենեւին հոգ չպատճառեր ո՛չ Պէրլին եւ ո՛չ Վիէննա։ Եթէ կարգ մը Ֆրանսացիներ իրենց սովորական վառ երեւակայութեամբ կը կարծեն տարբեր արդիւնքներ ստանալ այդ մերձեցումներէն, պարզապէս կը սխալին, ինչպէս աշխարհ գիտէ թէ սխալեցան երբ հաւատացին թէ Ռուսիոյ դաշնակցութիւնը իրենց պիտի վերադարձնէր Ալզաս-Լորէնը, ու ատոր համար կամ այդ յուսով միլիարներով դրամ փոխ տուին անոր՝ առանց մինչեւ հիմա օգուտ մը տեսնելու։ Ճիշդ միեւնոյն պարագան է այժմ. Հիմակուհիմա Ֆրանսա օգուտ մը քաղած չէ Իտալիոյ մերձեցումէն, մինչ անիկա փառաւորապէս օգտուած է այդ բարեկամութենէն, զի Իտալիոյ վարկը բարձրացաւ, արժեթուղթերը դէպ ի վեր ոստում ըրին ճիշդ այն ժամանակին որ Իտալիա Ֆրանսայի մերձենալ սկսաւ։

⁂ Նախորդ շաբթուան յուզումնալից լուրերը Ճափոնի եւ Ռուսիոյ յարաբերութեանց վրայ՝ այս շաբթու հերքուեցան, բայց Մանչուրիոյ եւ Քորէայի խնդիրը միշտ խնդիր է եւ դեռ յայտնի չէ թէ ինչպէս պիտի լուծուի, ինչպէս յայտնի չէ թէ Չէմպըրլէն պիտի յաղթանակէ թէ ոչ իր յարուցած մաքսային պայքարին մէջ։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՒ ՈՒՍՈՒՄԸ (*)

Ինչպէս առաջին գրքոյկս — Nouvelle Méthode Alphabet — հրատարակելէ առաջ փորձած էի զայն եւ տեսած դիւրուսոյց եղանակի իրական զգալի արդիւնքը, նոյնը ըրի Բ. գրքոյկիս համար եւ, փորձառութեան վստահ անոր օգտակարութեան՝ հրատարակեցի զայն։

Հետեւելով միշտ մանկավարժական գործերու, եւ լեզուի ուսուցման նոր մեթոտներու, անոնց մէջէն քաղած եմ օգտակարը եւ յօրինած եմ ինչ որ յարմար է հայ աշակերտներու։

Ուսուցանելու նոր եղանակը որ հիմուած մանկավարժներու հոգեբանական ուսումնասիրութեան արդիւնք է, փորձած եմ աշակերտներուս վրայ։

Վստահ եմ որ օտար լեզուներ աւանդելու եղանակներու նորութիւնները մեր ուսուցիչներու մեծամասնութեան ծանօթ են այժմ, բայց այդ ուղղութեամբ պատրաստուած գործ մը աւելի դիւրացուցած պիտի ըլլայ անշուշտ իրենց գործը. անոր պակասը հոգալ, բարեփոխել, ուղեցոյց եւ հիմ ընդունելով գրքիս յօդուածները՝ առաջարկելի է ազնիւ ուսուցիչներու։

Ա. տարուան Ֆրանսերէնի ծրագրէն վերջ (տես Nouvelle Méthode Alphabetի յառաջաբանը) Բ. տարուան ծրագրի նիւթ կը դնեմ այն ամենը որ կայ Բ. գրքոյկի մէջ. վստահ ըլլալով որ աւելին խճողել է, մինչ շատ զգուշանալու է չփոթել աշակերտները ֆրանսերէն լեզուի ու քերականութեան բարդ եւ դժուար կանոններէ (ֆրանսական Ակադեմիայի բարեփոխուած քերականութիւնը ի նկատի ունենալ) եւ ջանալ, որքան կարելի է, անոնց բառերու եւ ոճերու պաշարը աւելցնել՝ խօսելով ու մանաւանդ խօսեցնելով։ Աւելորդ է ըսել թէ այս ինչ բառը կը համապատասխանէ մայրենի լեզուի այսինչ բառին. ամենապարզ եւ արագ միջոցն է ցոյց տալ առարկան որ տղուն ուշադրութեան կեդրոնացումովը աւելի շուտ կը պատուէ օտար բառը անոր յիշողութեան մէջ։ Շատ հետաքրքրական եղաւ առաջին դասը որ ըրի. սեղանիս վրայ իրենց աչքեւ դրի գրիչ մը, մատիտ մը, գիրք մը, տետրակ մը, քանոն մը, կաւիճ մը, կողամեր մը եւ սկսայ մէկիկ մէկիկ ցոյց տալ զանոնք, անուանելով ու անուանել տալով. յետոյ ես՝ լուռ՝ ցոյց կուտայի իրենց մէկիկ մէկիկ եւ տղաքը կ'անուանէին։ Երբ այդ առարկաներու անունները սորվեցան, ցոյց տալով գրիչը, սկսայ հարցնել.

—Qu'est ce que c'est ça, mes enfants?

—C'est une plume, madame;

Յետոյ, դարձեալ, գրիչը բռնած կը հարցնէի տղոց.

—Est-ce un crayon, mes enfants?

—Non, madame, c'est une plume պատասխանեցին եւ ես ըսի իրենց թէ՝ «Non madame, «ce n'est pas» un crayon, c'est une plume ըսելու է» եւ կրկնել տուի։

Ամէն ցոյց տրուած առարկաներու համար նոյն հարցումը ըրի։ Ժամը արդէն սահած էր կեդրոնացած հեշտ եւ ուրախ դասով մը։

Ուսուցիչը պիտի դիտէ անշուշտ թէ ամէն ընթերցման հատուածներէ ետք այսպէս խօսակցութեան դասեր դրուած են գրքոյկիս մէջ. այդ դասերը խօսակցութեան նիւթեր են միայն եւ դասարանին մէջ արդէն խօսակցութեան նիւթ ըլլալէ յետոյ կրնայ կարդալ զայն աշակերտը երբ արդէն՝ իւրացուցած դաս մը։ Իսկ վերացեալ բառերը պէտք է սահմանել, նկարագրել արդէն ծանօթ ֆրանսերէն բառերով, քանի որ տղուն բառերու պաշարը հետզհետէ կ'աւելնայ։ Բառերը հասկցնելու համար՝ անոնց գործածութիւնները գործադրուելու են կարելի եղածին չափ։ Պէտք է աւելի գործնականին տալ՝ քան տեսականին, աւելի կենդանի ձայն պէտք է եւ նուազ գիրք ու թուղթ. լեզուն պէտք է սորվիլ աւելի՝ խօսելու համար։ Վերջապէս ուսուցիչը գործադրելու է այն բնական միջոցը որ կը գործադրէ մայր մը իր տղուն խօսիլ սորվեցնելու համար։ Նոր մեթոտը մայրենի լեզուի թարգմանութիւն չընդունիր. բառերը կը կցէ, ինչպէս ըսի, առարկաներու, անոնց փոփոխութեանց, անոնց յարաբերութեանց, վերջապէս բառերը կը միացնէ նոյն իսկ առարկաներու գործողութեանց, ինչպէս կը տեսնուի գրքոյկիս խօսակցութեանց մէջ։

Այս եղանակը որ դէմ յանդիման տեսութեամբ իւրացում (acquisition intuitive) կ'ըսուի, երեք աստիճան ունի.

Ա. Intuition directe. — Դասարանը, իր նիւթերը, դպրոցական կեանքի գործողութիւններ, տղան ինքը, իր մարմինը ու զգեստները, դպրոցը, շրջապատը, վերջապէս այն ամէնը որ ուղղակի իր զգայարանքներու տակ կ'իյնան։ Այս ամէնը տարուան մը համար բաւական հարուստ նիւթ է։

Բ. Intuition indirecte, կը սկսի երբ այս նիւթերը սպառին. Որովհետեւ կարելի չէ տղան աշխարհ պտտցնել, արտաքին կեանքի քանի մը հետաքրքիր պարագաները կարելի է մտցնել, պատկերներ կարելի է ցոյց տալ, օրինակ, տան մը պատկերը, բնանկարի մը կտորը, եղանակները, քաղաքը, տեսարաններ՝ ծովերու, լեռներու, անապատներու եւն.

Գ. Սակայն, որքան ալ ճոխ ըլլան նկարագրական նիւթերը, սահմանափակ են. ահա այն ատեն կը սկսի Intuitionի երրորդ ձեւը՝ մտաւորը, որով իմացականութիւնը սկիզբ առնելով պատկերացած գործողութենէ մը կը ներկայացնէ յաջորդող կամ նախընթաց դէպքերու շարքը։ Այս ամէնը շղթայի մը օղակները կը կազմեն, երբ առաջինը բռնենք, միւսները կը հետեւին անոր, այսպէս intuitionի երեք ձեւերը իրար կ'ամբողջացնեն։

Օրինակներու, բաղդատութեան, հակադրութեան, ստուգաբանութեան, բառերու ընտանեաց, հոմանիշներու միջոցաւ կարելի պիտի ըլլայ բացատրել բոլոր բառերու իմաստը առանց թարգմանութեան դիմելու։ Գուցէ առարկուի թէ ամէնէն դիւրին միջոցն է ան, սակայն երբ մեր նպատակն է օտար լեզուն սորվեցնել, այդ լեզուով բացատրութիւններն ալ պիտի օգնեն օտար լեզուի իւրացման։ Այս միջոցով դիւրին պիտի ըլլայ մտածել այն լեզուով։ Օտար լեզուով մտածել ու բացատրել նախադաս համարելու է քան խճողել կանոններու գրաւոր հրահանգներով։

Քերականական գրաւոր վարժութիւններու տեղ լաւագոյն է պահանջել շաբաթական փոքրիկ ազատ շարադրութիւն մը կամ կարդացուած յօդուածի մը վերարտադրութիւնը, ուր կը տեսնուի թէ՝ ուղղագրութիւն եւ թէ մտածելու կերպ։

Տարուան ծրագիրը պէտք է թեթեւ ըլլայ քանի որ օտար լեզուն կ'ուսուցուի գլխաւորաբար խօսելու համար. պէտք է ժամանակ թողուլ ուսուցչին, որպէս զի խօսեցնէ իր աշակերտները՝ անդադար ուղղելով թէ՝ լեզուի առոգանութիւնը եւ թէ արտասանութիւնը։ Լեզու մը խօսելու համար ականջը շարունակ լսելու է եւ ձայնական գործարանները շարունակ գործածութեան մէջ ըլլալու են։

Գօրշէյխօ (Իզմիր) ՍԱԹԵՆԻԿ Տ. ԲԱՐԹՈՂ

(*) Ծան. — Տիկին Սաթենիկ Տէր Բարթող որ վերջերս Nouvelle Méthode II անունով գիրք մը հրատարակեց, իր այդ գիրքին դասաւորման եւ ընդհանրապէս իր առաջադրած մեթոտին վրայ հետեւեալ պիտանի ծանօթութիւնները ուսուցիչներու նկատառման կը յանձնէ։

ԿԱՐՈՒԱԿՆ ՈՒ ՈՐՄՆԱԴԻՐԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

(Շար. Երէկի թիւէն եւ վերջ)

Իրիկունը Լանտրի կը սուլէր երբ տունը կը մտնէր։

Հասկցաւ իսկոյն թէ օրը աղէկ անցած էր։

Իրօք երբ ներս մտաւ, բոլոր դէմքերը զուարթացան իր ժպտուն Բէէրոյի կերպարանքին առջեւ. գանձ փայլով շպարուած կլոր աղուոր բիծեր ունէր, ճերմակ զարդերու նման՝ կուրծքին վրայ։

—Մհ, օ՛հ, ըսաւ, հովը աղէկ գործ մը տեսաւ ու ես ա՛լ։

Զարմացաւ զուարթօրէն, խաշած լուբիային ընտիր հոտէն՝ որ կ'արտաբուրէր պտուկէն։

Կ'երգէր ան փայլուն կրակի մը վրայ՝ որ կը ճարճատէր, հանելով բոցի կարմիր ու դեղին լեզուակներ։

—Ինչ ուրախութիւն ըսաւ, մարդը։

Մինչդեռ տանտիկինը հացի բարակ շերտեր կը մանրէր թասամանի մէջ, մեծ աղջիկը՝ նստած հօրը ծունկերուն մէկուն վրայ՝ մանրամասնաբար կը պատմէր օրուան բոլոր դէպքերը։ Մեղմ ձայնով մը խօսեցաւ Ռուսէլենց վրայ, իբր թէ խօսած ըլլար մեծ մօրը վրայ։

Լանտրի, որ այն իրիկուն խնդալու բաներ կ'ըսէր, սկսաւ եղանակել լռելեայն. —Կրասեր Ռուսէլ բարի տղայ մըն է, —Պզտիկ Ռուսէլ բարի տղայ մըն է։

Ընթրիքը զուարթ անցաւ։

Որովհետեւ ապուրը իւղ չունէր, Լանտրի իր պնակին ներքեւ արգանակը դիտելով ըսաւ.

—Էհ, կնիկ, վարպետ սրախաղի մը կը կարօտի աս՝ որոշ բան մը ըլլալու համար։

—Դարձեր հայ՛ խեղճ մարդս, պատասխանեց տանտիրուհին, կեր առանց գանգատելու, իւղոտ օրերը կուգան։

Եկաւ իրօք սպասուածէն ալ կանուխ։ Ծնունդի առտուն, երկաթուղիէն մարդ մը եկաւ սակառով մը։

Որովհետեւ [illegible], պօռաց բոլոր ուժովը,

—Ատէլ Լանտրի, Ատէլ Լանտրի՛։

Շատ մը հետաքրքիր դէմքեր երեւցան պատուհաններու եւ դռներու անցքերու մէջ։ Յանդուգն կին մը անկուեցաւ իր տան դրան առջեւ։ Ճերմակ կտաւէ գլխանոց մը, պարզ դրասանգով մը զարդարուն, կը շրջապատէր իր ուռած ու դեղին դէմքը։ Իր քիթը՝ խիստ կարճ սեղմուած էր այտերուն մէջ։ Կը նմանէր գէճ լուսինի մը որ կարկատուն գլուխը կը ծածկէ։

—Մայրն է, վերջին տունը, ըսաւ ան։ Յետոյ իր շունին պէս, կրկնակարթ ուռած դունչով, ուրկէ խաժած ակռաներ դուրս կը ցցուէին, յամրաբար հոտոտեց սակառը, ու յետոյ խորամանկօրէն ըսաւ նէ իր գամփռին.

—Օ՛հ, Օ՛հ, Բէլէթ մէջը աղուոր հոտ կայ, պատուական, գրաւ կը դնեմ որ միս է ան։

Իր խոշոր մարմինովը նեղ ճամբան խափանեց ու բերդին դառնալով՝

—Կուանեցի, հէ՞, զրուցեց։

—Սագ մըն է, զրուցեց մարդը։

Կինը հեգնօրէն յարեց.

—Սագ մը, լա՛, չենք նեղուիր, ինչ պիտի ունենանք, Բէլէ՛թ։

Բեռնակիրը՝ կապոյտ կտաւէ նշանագեստին մէջ խիստ մաքրամօլ՝ կօշիկները աղտոտելու վախով՝ ճցացած ջրակոյտերէն կը դատկէր, տնտեսհետաքրքիրներէն կը զգուշանար։ Քիչ մը ետքը, կոյանոցի մը մէջ ինկաւ զոր ննջոտութեամբ կը ծածկէր լեզերու խաւ մը. բերնէն ելած չիղոցը տնով աղտոտեց։

Միեւնոյն տանն չարաճճի խնդուք մը մը կը մօրակէր օդը իր ետեւ ու մեզքան կը պօռար.

—Մարդո՛ւկ, ինչ ալ ըլլայ, արդէն ցեխին մէջն ես։

Վերջապէս յանձնակատարը հասաւ, ու որովհետեւ դուռը բնա՛ւ չէր գոցուած, մտաւ առանց զարնելու։

—Հէ՛, պզտիկ մայրիկ, դիւրին չէ ձեր տունը գալ, մրմռաց ան փոխան բարեւի։

Յետոյ սակառը գետին դնելով, լայն ու տափակ տոմարի մը մէջ էջ մը փնտռեց։

—Կը սխալիք, պարոն, ըսաւ կամաց մը Տիկին Լանտրի՛, մեզի համար ըլլալու չէ աս պատահմանքը։

—Մանսէն կուգայ, ըսաւ մարդը։

—Իմ եղբայրս, բայց հոն մէկը չունիմ ա՛լ։

—Վերջապէս դո՞ւք էք Ատէլ Լանտրի։

—Այո՛։

—Ուրեմն ստորագրեցէք հոս, ու յիսուն սանթիմ վճարեցէք մուտքի համար։

Մեքենաբար կինը ստորագրեց ու վճարեց։

—Մի՛ մոռնաք բեռնակիրը։

Տիկին Լանտրի երկու սու աւելցուց եւ կապոյտ կտաւով մարդուկը գնաց, յարգանքներ շուայլելով պզտիկ ընտանիքին։

Դուռը գոցած ատեն ցրուիչը մօտաւ եւ փորին վրայ կախուած բաց տուփէն նամակ մը դուրս քաշեց։

—Ձե՛զի համար ըսաւ Տիկին Լանտրիի, անոր անակնկալին վրայ խնդալով, ու աւելցուց.

—Յաճախ նամակ չգար, հէ՞։

Յետոյ իր շրջանը աւարտած ըլլալով՝ միացաւ երկաթուղիի մարդուն։

—Խելացութիւն չէ՛ այսպիսի՛ ճամբան ձգելը, կը մրմռար։

Տիկին Լանտրի ձեռքերուն մէջ կը դարձնէր նամակը։

Դրուածքը յաջող չէր. պահարանը գէշ փակցուած։ Բանալով զայն, անոր մէջ քառածալ թուղթ մը գտաւ. մէկ անկիւնն ալ կար վարդ մը ու անմոռուկ մը կապոյտ ժապաւէնով։

—Շնորհաւորութեան գիր մը պօռաց Մարի։

Դպրոցին մէջ տեսած էր այդպիսի թերթեր՝ որոնք տասը սու արժելով հարուստներու համար էին։

Երբ պզտիկները տեսան ամբողջովին աղուոր պատկերները, կինը կարդաց բարձրաձայն, վասնզի լռելը [illegible] կ'ընէին հետաքրքրութեամբ։

—Ա՛հ բացագանչեց Տիկին Լանտրի, դիտելով Մարին. Նանայէն է, կաթ-քոյրէդ։ Չէի գիտեր թէ ողջ է թէ մեռած, կաթ տուի անոր երբ երկու տարեկան էր։ Հիմա Բինին մէջն է։ Խեղճ աղուորիկը Նայէ՛ քեզմէ լաւ կը գրէ։

—Գէշ չէ, այդչա՛փ գեղեցիկ թուղթի վրայ։ Աղջիկն ալ աշխատեր է։

Այն ատեն խիստ լիջօրէն վերսկսաւ մայրը կարդալ.

«Սիրելի ծծմայրս,

«Էլուա Լանտրի, Ձեր տղան, որուն գունդը ասկէ կ'անցնէր, եկաւ մեզ տեսնելու։ Զիս շատ մեծցած գտաւ եւ մեզ ըսաւ թէ դուք քաջողջ էք, շատ զաւակներ ունիք եւ դրամականի մասին շատ նեղութեան մէջ կը գտնուիք։ Մայրիկը պատուիրեց ինծի Ձեզ յայտնելու որ Ձեր այդ վիճակը ցաւ պատճառած է իրեն ու հայրիկին։ Արդ՝ որովհետեւ մենք քիչ մը հարուստ ենք, վասն զի հայրիկը հիմա բանուոր մը ունի եւ քաղաքացիներին Պ. Լօթրիքի զգեստները կը շինէ։ Մայրիկը սագ մը կը ղրկէ Ձեզ՝ Ծնունդին համար։ Բացէք կտուցը եւ կոկորդին մէջ պիտի գտնէք պզտիկ թուղթ մը, ուր փաթթուած է քսան ֆրանքնոց դրամ մը։ Ծծմայրի ամսականն է ան զոր մայրիկը չէ կարողացած վճարել, պատճառն այն էր որ չէինք գիտեր Ձեր հասցէն։ Մայրիկը ըսաւ որ՝ ամէն տարի պիտի ղրկուի Ձեզ սագ մը կարմրուկով մը՝ կտուցին կամ քարճիկին մէջ։ Ձեր զուարճութիւններուն փոխան կ'ըլլայ ասիկա, որովհետեւ աղուոր աղջիկ մըն եմ շնորհիւ Ձեր բարերար կաթին։ Ինը տարեկան պիտի ըլլամ կեռասներուն եղանակին. յիսուն լիտր կը կշռեմ ու կ'ողջագուրեմ զՁեզ բոլոր սրտով,

ԱՆՆԱ ՊՈՒՌՏԻՑՕՆ»

Ուրախութենէն մայրը համբուրեց նամակը, յետոյ բաց՝ մասունքի պէս՝ դրաւ զայն ոսկեզօծ ժամացոյցի մը գունդին (globe) տակ, վերջին պերճանքը զոր Մօն-տը-Բիէթէ մերժած էր, խիստ տխուր օրուան մը մէջ՝ երբ տիկին Լանտրի հասկցած էր թէ իր ժամացոյցը զինգէ էր եւ երեք ֆրանք չէր արժեր իր շղթայով մէկտեղ։

* * *

Ուրախութիւն ա՛լ եւս։ Պզտիկները կեցած էին սակառին շուրջը։ Իրենց մատներով անոր փակչած յարդերը կը քակէին։

—Փետուրնե՛ր ունի։

Ֆիֆին վախնալով կռնակին վրայ ինկաւ։

—Տեսա՛յ կտուցը, խածնել ուզեց զիս։

Բայց տիկին Լանտրի, դանակի հարուածով մը կը լուծէ գաղտնիքը ու կը կտրէ չուանը։

Թռչունը կը տեսնուի, իր մոխրագոյն

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ (44)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

Դ.

—Ձեր ամէն օր հագած վերարկուն ու գլխարկը բերել տուէք։ Մենք որ, այնպիսի տեղուանք չպիտի երթանք ուր բազմութիւն ըլլայ։ Ինչո՞ւ համար պարապ տեղը ուրիշներու բերանը իյնանք, մանաւանդ Բարիզի մէջ մարդ շատ դիւրաւ բամբասանքի նիւթ կը դառնայ...

—Օ՜հ, ինծի համար նշանակութիւն չունի առիկա, գոչեց մանկամարդ աղջիկը։ Մարդ չեմ ճանչնար եւ ոչ ոք կը ճանչնայ զիս...

Արման ժպտադէմ պատասխանեց.

—Սակայն ինծի համար միեւնոյն բանը չէ... Աւելի լաւ կ'ըլլայ որ ամէնուն ուշադրութեան առարկայ չըլլանք։

Լիւսի բերանը բացաւ, բացատրութիւններ խնդրելու համար. նայուածքը սեւեռեց կոմսին վրայ ու լուռ մնաց, չհամարձակելով խօսիլ։ Սակայն նշմարեց թէ անկանոն բան մը կը դառնար իր ու քուզէնին միջեւ։ Այս տպաւորութիւնը չանհետացաւ, ու իր հօրաքրոջ ալ հաղորդեց, ինչ որ ամենախոր զարմացում պատճառեց անոր, որովհետեւ Լիւսի շատ յստակամիտ ու հաստատակամ աղջիկ մը ըլլալով, ինքզինքին միայն խորհուրդ կը հարցնէր ու երբեք չէր ըսեր. «Թերեւս հարկ էր այսպէս ընել, բայց ես իմ գիտցածս պիտի ընեմ»

Այն ատեն տիկին Մաթիւըն այնպիսի կարծիք մը յայտնեց, որով արդէն կ'ըլլար Լիւսին՝ յարատեւել իր կասկածին մէջ։ Անիկա քննադատեց իր եղբօրաղջկան յարաբերութիւնները կոմսին հետ։ Պ. տը Ֆոնթընէյ շատ երիտասարդ ու հրապուրիչ էր, այդքան մտերմական կերպով ընդունուելու համար. Թերեւս պատշաճութենէ դուրս չէր ըլլար անոր հասկցնել թէ աւելի լաւ կ'ըլլար, եթէ երբեք ցանցառօրէն տար իր այցելութիւնները։ Այս պատճառաբանութեան վրայ՝ Օր. Անտրիման սաստ երեւոյթ մը առաւ եւ չպատասխանեց։ Հօրաքրոջ խօսքերուն ճշդութիւնը ըմբռնեց, սակայն չուզեց համաձայնութիւն յայտնել։ Ինչպէս կրնար Արմանը չտեսնելու համակերպիլ։ Անոր ներկայութիւնը չէ՞ր որ կեանքը հանդուրժելի կ'ընէր Լիւսիի։ Առանց անոր՝ ի՞նչ պիտի ըլլար։ Երբ կոմսը այցելութեան գար, տանը ուրախութեամբ կը լեցուէր. մեկնելէն յետոյ ամէն ինչ մթութեան մէջ կը թաղուէր։ Անհրաժեշտ էր անիկա, եւ եթէ հարկ էր հրաժարիլ անոր քաղցր մտերմութենէն, աւելի լաւ կ'ըլլար Ամերիկա երթալ։ Առանց Արմանի՝ Բարիզ մնալ ու թախծագին պիտի թուէր մանկամարդ աղջկան։

Եթէ քիչ մը նուազ անփորձ ըլլար Լիւսի, իր հոգեկան վիճակէն պիտի անհանգստանար։ Բայց այդ բանիմաց աղջիկը անըմբռնելիութիւնն իսկ էր. այնպէս որ մտովի չհարցուց իսկ թէ զինքը քուզէնին կապող զօրաւոր զգացումը բարեկամութեա՞ն թէ սիրոյ արդիւնք էր։ Իր գիտցածը սա էր թէ չէր կրնար անոր տեսութենէն զրկել ինքզինքը։ Ու այդ բանը տիկին Մաթիւըն յայտարարեց այնպիսի տղուպանով մը որ զարմացում պատճառեց բարի պառաւին. ուստի այս վերջինը սոփրլեցաւ չյայտնել իր պատրաստած խորհուրդները։ Շփացած աղու մը համար ունեցած մոլեռանդութենէն, հակառակութեան եւ պայքարի նկատմամբ զգացած արհաւիրքէն, թող տուաւ որ Լիւսի աչքերը գոց յառաջանայ այն ճամբուն վրայէն՝ որ դէպի ամենածանր վտանգները կ'առաջնորդէր զայն։

Ձմեռը եկած էր, եւ սակայն ամենէն երջանիկ ժամանակամիջոցը եղաւ Լիւսիի համար։ Կոմսը, Բարիզ դարձին, միջոց կը գտնէր զայն երթալ տեսնելու, գոնէ օրը մէկ քառորդ ժամ։ Մանկամարդ աղջիկը ատկէ աւելին չէր խնդրեր։ Կոմսը ներս կը մտնէր ժպտուն, քաղցր խօսքեր շրթունքներուն վրայ. Լիւսիի ձեռքը կը սեղմէր, վառարանին քով կը նստէր, կը խօսակցէր, մանաւանդ կը դիտէր զայն։ Ժամերը կը սահէին անուրջի պէս, ու կոմսին մեկնումէն յետոյ, Լիւսի գոհունակութեամբ կ'անցընէր օրուան մնացեալ մասը։ Ու մանկամարդ աղջիկը աւելի իմաստուն ու նուազ հետաքրքիր քան Փսիքէն, ջանք չէր ըներ թափանցելու այն գաղտնիքը՝ որով շրջապատուած էր Արմանի կեանքը։

Ուրեմն ամէն ինչ հանդարտ, ծիծաղկոտ, երջանիկ էր Լիւսիի կեանքին մէջ, երբ [illegible] ու ցաւը պատած էին զինքը։ Տիկին Մաթիւըն, նուաղումներու ենթակայ, որոնք սովորական դիւրութով չէին անցած, մէկ քանի ժամուան մէջ ծանր վիճակ մը ստացած էր։ Կոմսը, հեռագրով կանչուած, ամէն ինչ ձգած էր, երթալ քաջալերելու եւ օգնելու համար Լիւսիի, որ խելայեղ եղած էր մտատանջութենէն։ Պ. տը Ֆոնթընէյի ներկայութիւնը լաւ տպաւորութիւն առաջ բերած էր տան մէջ։ Տիկին Մաթիւըն սթափեցաւ եւ կրցաւ քանի մը խօսք ընել։ Քիչ մը ապահովուելով, Արման մեկնած էր։ Բայց կէս գիշերուն, ախտանշանները նորէն մէջտեղ ելած էին։ Աւելի ծանր տագնապ մը չարչրած էր հիւանդը, եւ առտուն, ահռելի հոգեվարքէ մը յետոյ, խեղճ տիկին Մաթիւըն հոգին աւանդած էր Լիւսիի թեւերուն մէջ։

(Շարունակելի)

Թեւերուն մէջտեղ, կը ցուցնէ իր պատուհասը ու ճերմակ փորը։ Շուտ մը, Մաւրին կը բռնէ վիզը, կը բանայ կտուցին դեղին ներքնակողմը։

—Ակռա՞յ ունի։

—Թո՛ւղթ մը... պարապ է... ուրիշ ալ կայ...

—Ոսկին կը հանեն Թուղթին մէջէն։

Ոսկին կը փայլի կը փայլի փառ—փառ։

Փրկիչն էր արդեօք, լուսապսակով, որ կը բնակէր այս ոսկեզօծ նկարին մէջ, Նազարէթի մաւրին առջեւ, մոգերուն նման. տղաք՝ յուսալից կը խոնարհէին մօրը գոգին չուրջը՝ ուր կը Թուէր Թէ արեւը մարը կը մտնէր։

Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ։

Ոսկի դրա՛մ մը, հարիւրն է ան՝ որ կ՚ընդլայնի, կը փայլփլի, կ՚երգէ։ Փոքրիկ երեւակայութիւնները կը վառին։

—Ըսէ՛, մայրիկ, առով հարիւր պուպրիկ կ՚առնուի, չէ՞։

—Ու կարկանդակներով լեցուն սայլակ մը։

—Եւ չաքար տարուան մը համար։

Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ Ծնո՛ւնդ։

Մայրը գետնին վրայ կ՚ոստոստեցնէ ոսկին, կարմիր յատակագարերուն վրայ ու յստակ ձայնը կը հնչեցնէ լաճերը։

—Կարծես Թէ կը խնդա՛յ։

Ամառուան գետակին կը նմանի։

—Չէ՛, Թռչունի։

—Կամ դպիրին զանգակին՝ պատարագի ատեն։

Ծնո՛ւնդ, Ծնունդ, Ծնունդ։

Բայց սլաքները կը քալեն ժամացոյցին խեղճուկ Թուացոյցին վրայ ու կէսօրը կը հնչէ ողորմելի Թրթռալով։

Սառցիւ ոսկիի ձայն չունէր ան, ոռովհետեւ չլսուեցաւ։

Ու ահա յանկարծ ձի՞ւնը՝ որ կը տեղայ։

Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ։

Ձիւնը՛, ձի՛ւնը։ Ու տղաք կը լքեն ոսկի դրամը ճերմակ Թիթեռնիկներուն համար՝ որոնք կ՚իյնան, կարապի փետուրներուն համար՝ որ կը Թռչին, մրրիկներուն համար՝ որոնք կը պաղեցնեն մինչեւ սիրտին խորը։

Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ։

Ա՛լ ցեխ չպիտի ըլլայ։ Ճամբաները փրփրուն սերի երեւոյթը պիտի առնեն։ Ծառերու ճիւղերը ա՛լ չպիտի սեւնան։ Պտուղներ պիտի կրեն, ինչպէս գարունին մէջ։

Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ։

Իջի՛ր, իջի՛ր, ո՛վ ձիւն, աղուոր վերարկու փռողոլեց, Թո՛ղ ագռաւները ածուխները ըլլան երկինքին մէջ մոխրագոյն։

Գիշերը չպիտի դժնի։ Սեւ ժամերը պիտի ոժգունին զանգակատունէն երբ իջնեն։

Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ։

Իրիկուան՝ Լանտրի ստանտեցաւ իր Թռչ՚ուանը։

Ձիւնով ծածկուած էր եւ ուսին վրայ կը կրէր խոշոր խուրձ մը կոտրած տախտակներու, գաճով լեցուած։

—Բարեւ՜ա՛ր ձմեռը, բարեկամ ձմեռը, պոռացին տղաք։

Լանտրի տախտակները նետեց սենեակին մէջտեղ, յետոյ չուրջանակի գրկեց տղաքը՝ որոնք իրեն փաթթուեցան։

Ձայն կ՚երկրցնէին ու կը ծծկուէին տղամանդներով զոր ցողեղեամը դրած էր հօրը բաճկոնակին վրայ։

Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ։

Իսկոյն փայտի Թերթերը կը բոցավառին վառարանին մէջ։ Մայրը Թել մը կը կախէ գամէ մը, ուրկէ ալ սագը։

Արդէն իւղը կը վազէ ու կրակը կը ճչէ նորածինի մը պէս։

Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ։

Պնակները իրարու կը մօտենան սեղանին վրայ։ Շատ չատ երկու հատ կայ, ու սեղանը պզտիկ է։ Ուսե՛լենք պիտի մասնակցին ճաչին։

Օ՜հ, դերեւ չելու ասիկա։ Տիկին Լանտրի հրաւիրեց զանոնք. մերժեցին քաղաքավարութեամբ։ Մաւրին եկաւ, աղջիկներեց զանոնք։

Բարի կարուակը դէմ չկեցաւ, փայլուն ներքանները առաղաղարդեց զամբռով։

Վերջապէս Լանտրի գործի խառնուեցաւ։ Իր գծագրարի դիմաստուերը կերոնի մը պէս լուսաւորեց Սուրբ Դրէքիի ալեւորին մութ սենեակը

—Եթէ մերժէք, պիտի հասկնամ որ բարեկամ չենք։

Երկնցուց ճերմակ ձեռքը, ուր գրաւկոչկակարը իրեններ՝ ձէթով աղտեղուած։ Անով գնդակներ չինած էր ան։

Ցարմարած էին։

Բիչ մը արդուզարդ ըրին, դուռը բացուեցաւ ու տօնախմբութիւնը սկսաւ։

Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ, Ծնո՛ւնդ։

Թարգմ. Ա. ՀՈԼԱՍԱՐ

Սամսոն

ՆՈՐԱՏԻՊ ՄԱՏԵԱՆ

ԱԼԵԼՈՒԻԱ ՑԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

ԳՐԵՑ ՈՒԽՏԱՒՈՐ

Մտնօթ պատմագէտ բանաստեղծի մը հեղինակած այս գործը, որ արդիւնք է անձնական ու հնաոիրական հետազօտութեանց Ս. Երկիրի եւ Երուսաղէմի նշանաւոր վայրերը վրայ, այս անգամ հրատարակուած է մաքուր Թուղթի վրայ, վեց խնամօ պատկերներով եւ բանաստեղծական զգայուն ճեօով մը Յ. Մատթէոսեան տպարանին. 160 էջ։

Կ՚արժէ որ գտնուի ամէն բանասիրաց Թանգարանը՝ մանաւանդ նկարագրական եւ պատմական հաւատարիմ նորութեանցը պատճառով։

ԳԻՆՆ Է 10 ԴՐՈՒՇ

Կեդրոնատեղին է Երուսաղէմատուն. կը գտնուի նաեւ Կ. Պոլսոյ գրավաճառներուն քով։

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Վեհապետական այցելութիւններ. — Ցաւարեբութիւններր Անգլիոյ ու Իտալիոյ հետ. —«Թան»ի տեսութիւնը։

Ֆրանսայի մէջ Իտալիոյ Թագաւորին ու Թագուհիին եղած խիստ ջերմագին ընդունելութեանց վրայ խօսելով Թան, կ՚ըսէ Թէ մէկ քանի ամիսէ ի վեր Ֆրանսա առարկայ կ՚ըլլայ վեհապետներու բարեկամական արտայայտութեանց, որոնք, միջազգային յարաբերութեանց ներկայ վիճակին մէջ, ուրիշ բանի չեն ծառայեր, եթէ ոչ պատրաստել քաղաքակրթեալ ժողովուրդներու տեւական համաձայնութիւնը։ Թան կը յիշէ Անգլիոյ Թագաւորին եղած ընդունելութիւնը, որուն անձին մէջ Ֆրանսա ողջունեց վեհապետը մեծ երկրի եւ ազգի մը, որուն հետ կրնայ աշխարհի ամէն կէտերուն վրայ չահերու անհամաձայնութիւններ ունենալ, բայց ոչ երբեք անլուծելի կռիւներ, եւ որ Ֆրանսայի հետ չի կրնար ապրիլ, առանց միասնելու քաղաքակրթութեան։ Թան կը յարէ.

«Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորին այցելութեանը գալով, կրկնապէս ուրախալի է վերստին ձեռք բերելու բարեկամութիւն մը, որուն ծագումը կը վերաբերի աղնիւ ձեռնարկի մը, եւ որ անցողակի կերպով մԹագնեցաւ նախանձու եւ անխելութեան քաղաքականութեան հետեւանքով։ Երկու քոյրերուն միջեւ, որոնք լատինական անբաղդատելի քաղաքակրթութենէն ծագում առած են, մինչ միտքի, նկարագրի եւ մանաւանդ խառնուածքի համերաշխութիւն մը տիրած է։ Ֆրանսա ու Իտալիա վանելով հակարեկան հակառակութեան մը չար ուրուականը, պատմական չաւիղներուն մէջ մտած են։ Ո՛չ Ֆրանսա եւ ոչ ալ Իտալիա իրենց մերձեցման չաւիղին մէջ երբ առաջին ու վերջին քայլերը առին, բնաւ միտքերնուն չանցուցին այդ բարեբաստիկ համաձայնութիւնը գոյացնել, ի վնաս դիւանագիտական ներկայ կազմակերպութեանց։ Ֆրանսա ու Իտալիա արիաբար Թող տային որ Եռեակ ու Երկեակ Չինակցութիւնները գոյութիւն ունենան։ Լաւ է Թէ, քանի որ այդ երկու խմբերը գոյութիւն ունին, փոխադարձ մերձեցումները զգալի ըլլան մինչեւ իսկ այդ չրջանակին մէջ եւ Թէ հաւասարակշռութիւն մը գոյանայ ոչ միայն երկու տէրութեանց մէջ, այլ առանց իւրաքանչիւրին ներսը։ Երկու քոյր ազգերու մտերմական համաձայնութեան մէջ ո՛չ միայն եւրոպական ներդաշնակութիւնը ու աշխարհի խաղաղութեան հաստատման պահովութիւնը գոյութիւն ունին, այլ նաեւ կայ մարդկային բարեկեցութեան ոքանչելի գործիքը։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Իտալական յայտարարութիւն մը. — Թագաւորին ու թագուհիին այցելութիւնը. — Համակրական ցոյցեր Հռոմի մէջ. — Բարիզի բաժակաճառերր. — Տպաւորութիւնը Ռուսիոյ մէջ. — Լրագիրներուն կարծիքը։

Հռոմէն հետեւեալը կը հեռագրեն չաբաթ օրուան Թուականով. — Այս առտու Հռոմի պատերուն վրայ սա յայտարարութիւնը փակցուած էր.

«Քաղաքացիներ,

«Այն պահուն երբ Իտալիոյ Թագաւորը ու Թագուհին այնքան ջերմ ընդունելութիւն մը կը գտնեն Ֆրանսայի սիրտին, Բարիզի մէջ, Իտալիոյ սիրտին՝ Հռոմի մէջ խորին երախտագիտութեան զգացումներ առաջ կու գան։ Իտալօ-Ֆրանսական Ընկերութեան նախաձեռնակ յանձնաժողովը, Ուչատչիի Ընկերութիւնը, հելլէն-լատին Ընկերութիւնը եւ այլն, մինչեւ որ փիչ ատենէն կարելի ըլլայ ողջունել ֆրանսական Հանրապետութեան նախագահը՝ մեր հիւրը եւ աւելի բուռն կերպով յայտնել իտալական խանդավառութիւնը մեր սիրելի ու փառաւոր լատին քրոջ, ու բարեկամին, կը հրաւիրեն Հռոմի ամբողջ ժողովուրդը, որ խիստ ուրախ է Ֆրանսայի հետ ջերմ բարեկամութիւն մը հաստատուելուն համար, այս իրիկուն ներկայ ըլլալ Քոլոնա հրապարակին վրայ՝ քաղաքացի բոլոր ընկերութեանց ու դրօչակներուն հետ՝ հանդիսական Թափօրով մը երթալու Ֆրանսական դեսպանատան առջեւ եւ Իտալիոյ ժողովուրդին անունով մեծ համակրութեամբ գոչելու. «Կեցցէ Ֆրանսա։»

Ակադեմական կուսակցութեան բոլոր լրագիրները հրատարակեցին այս յայտարարութիւնը։

— Երէկ իրիկուն, Քոսթանծիի Թատրոնին մէջ երբ ներկայացում կը տրուէր, հանրութիւնը պահանջեց Մարսէյեզ եւ Իտալիոյ ազգային երգը, որոնք նուագուեցան։ Ներկաները յոտնկայս ունկնդրեցին, մեծ խանդավառութեամբ «Կեցցէ Ֆրանսա. կեցցէ Իտալիա» գոչելով։

— Իտալիոյ Թագաւորին եւ Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահին բաժակաճառերը չատ լաւ տպաւորութիւն մը գործեցին Ռուսիոյ քաղաքական չրջանակներուն վրայ, քանի որ այդ բաժակաճառերը բացորոչապէս ցոյց կուտան Թէ Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ մերձեցումը բոլորովին խաղաղասիրական ու մարդասիրական նպատակ մը ունի։ Ռուս լրագիրները խօսելով այդ բաժակաճառերուն վրայ, մեծ գոհունակութեամբ կը տեսնեն լատին երկու մեծ ազգերուն մտերմական համաձայնութիւնը։ Նաեւ կ՚ըսեն Թէ նոր երաչխաւորութիւն մըն է ընդհանուր խաղաղութեան, որուն պահպանմանը համար Ռուսիոյ վեհապետը, իբրեւ Տիտանական Լա Հէյի դեսպանախորհուրդին, մինչ վեհանձն ջանքեր ըրած է։ Ռուսիոյ դիւանագիտական չրջանակներուն մէջ վստահութիւն կը յայտնուի Թէ արտաքին յարաբերութեանց կռուանին մէջ Ֆրանսա, զօրաւոր եւ Ռուսիոյ հետ հզօր դաչնակցութեան մը լինած, ապագային ալ պիտի չարունակէ իր չրջահայեաց ու մարդասէր քաղաքականութիւնը, որ է խաղաղասէր կերպով լուծել վէճի առարկայ եղած խնդիրները, կորովամտութեամբ պաչտպանելով հանդերձ իր կենսական չահերը աչխարհի բոլոր մասերուն մէջ։

ՄԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Դիւանագիտական կացութիւնը. — Ճաբոնի պատրաստութիւններ. — Մ. Նահանգներ. — Գերմանիա. — Բօրէական աղբիւր լուրեր։

Լոնտոնէն հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն Մայրագոյն Արեւելքի դիւանագիտական կացութեանը վրայ. — Ճաբոն խաղաղասիրական յայտարարութիւններ կ՚ընէ. միւս կողմէ ընդհանուր վստահութիւն կը տիրէ Թէ Ռուսիա փափաքող է խաղաղութեան պահպանման։ Միանգամայն վտանգաւոր կացութեան չարունակութիւնը վրդովիչ չի նկատուիր, վասն զի բանակցութեան մէջ երկու կողմերը չափաւորութեամբ կը չարժին։ Բնաւ չի յուսացուիր որ Ֆրանսա եւ ոչ մէկ կերպով գործնականապէս միջամտէ այդ վէճին, միւս կողմէ Անգլիոյ միջամտութիւնն ալ անկարելի կը նկատուի։ Այդ տեսութիւններով չի վախցուիր Թէ Անգլիոյ ու Ճաբոնի դաչնակցութիւնը ծանր հետեւանքներ ունենայ։

— Թօքիոյէն կը հեռագրեն Թէ Բորթ-Արթուրի նաւագործարաններու գործաւորները արձակուեր են։ Մանչուրիոյ միւս կողմերը ալ եւս գաղթական չի ժամաներ։ Թօքիոյի մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։

— Եսէնէն կը հեռագրեն Թէ ճաբոնցի այն չորս սպաները որոնք Քրուբի զինագործարանին յանձնարարուած ռազմամթերքները ստանալու համար նոյն քաղաքը կը գտնուէին, յանկարծ հրաման ստացեր են Ճաբոն դառնալու համար։ Ճաբոն նաեւ նոր գրութեամբ դաչտային բազմաթիւ թնդանօթներ գնած է Քրուբի զինագործարանէն։

— Թիէն-Զինէն կը հեռագրեն Սթանտարտի Թէ Բունկամակօ այցելող անձ մը յայտարարեր է Թէ հո՛ն ռուսական ամրոց մը չինուած է եւ ուրիշ մըն ալ չինուելու վրայ է։ Ռուսերը դէպ ի հարաւ կ՚ընդարձակեն իրենց վարձած հողերուն չըրջանակը։

— Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն Թէ Մ. Նահանգաց ծովային նախարարութիւնը միջոցներ ձեռք առած է՝ որոչելու համար Թէ երբ Ռուսիոյ եւ Ճաբոնի միջեւ պատերազմ ծագի, Մ. Նահանգաց մարտանաւերը Մայրագոյն Արեւելքի ո՛ր նաւահանգիստը պիտի գտնուին։ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը, այդ պահուն, քառասունըինը մարտանաւ պիտի ունենայ Մայրագոյն Արեւելքի ջուրերուն մէջ։ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը կ՚աչխատի որ Չինու հետ իր կնքած առեւտրական դաչնագրութիւնը որ եւ է կերպով չվնասուի։ Ինչպէս յայտնի է, Չին, այդ դաչնագրութեան տրամադրութեանց համաձայն, առեւտրական երկու նաւահանգիստներ պիտի բանայ Մանչուրիոյ մէջ։

— Բրաօ-Չեանի գերման կուսակալ Պ. Թրուբէլ, Բեքինի գերման դեսպանին միջոցաւ, Չինու կայսեր ներկայացաւ։

— Լոնտոնի քորէական դեսպանատան մէջ կը յայտարարուի Թէ Ռուսիոյ եւ Ճաբոնի միջեւ Մանչուրիոյ մասին հիմա կատարուող բանակցութիւնները աւարտելուն պէս, վէճի առարկայ եղող ուրիշ խնդիրներու լուծմանը պիտի ձեռնարկուի, որոնց կարգադրութիւնը դժուարութեանց պիտի չհանդիպի։ Ասոնց մէջ կան Ուի-Ճուի նաւահանգիստին բացումը եւ Եոնկամ Փօյի նաւահանգիստին փակումը, զոր Ռուսիա պիտի գրաւէ։ Մ. Նահանգները, Անգլիա եւ Ճաբոն կը ջատագովեն այդ միջոցներուն գործադրութիւնը։ Ռուսիա ընդդիմացած էր Ուի-Ճուի բացման, այն պատճառաւ որ այդ նաւահանգիստը յարմար չէ առեւտրական պէտքերու։ Երկու նաւահանգիստները որոնք Մայրաքաղաքէն 480 քիլօմէթր հեռու կը գտնուին, մեծ կարեւորութիւն ունին առեւտրական եւ ուրիշ տեսակէտներով։ Կը կարծուի Թէ Քորէայի կառավարութիւնը մտադիր է բանալ Ուի-Ճուն՝ օտար վաճառականութեան համար, եւ փակել Եանկամ Փօն։

ԱՆԳԼԻԱ

Նախարարութիւնը. — Գերմանիոյ հետ առեւտրական դաշնագրութիւնը. — Մայրագոյն Արեւելքի նաւաբաժինը. — Գաղթային նոր նախարարին բանախօսութիւնը։

Լոնտոնէն առնուած վերջին հեռագիրները ինչպէս ծանուցին, Անգլիոյ դահլիճը կատարելապէս կազմակերպուած է՝ Լորտ Լընտընտէրիի անուանումովը իբրեւ պետական Խորհուրդին նախագահ, փոխանակ Տէվօնչայրի դուքսին։ Լորտ Լընտընտէրի, անցեալ տարի, կրթական նախարար անուանուած էր, երբ այդ պաչտօնը նոր հաստատուեցաւ։ Նախապէս վարած էր Թղթատարական նախարարի պաչտօնը, Նորֆոլքի դուքսին յաջորդելով, երբ այս վերջինը 1900ին հարաւային Ափրիկէ գնաց՝ պատերազմին մասնակցելու։ Հաւանական է որ Լորտ Լընտընտէրի, պետական Խորհուրդին նախագահութեան հետ, վարէ նաեւ կրթական նախարարի պաչտօնը։ Լորտ Լընտընտէրի ջերմ կուսակից է ազատ-փոխանակութեան։ Հնդկաստանի նախարարութեան խորհրդականի պաչտօնը յանձնուեցաւ Լորտ Հարտուիքի որ Պ. Պրոտրիքի պատերազմական նախարար եղած միջոցին այդ պաչտօնարանին ներկայացուցիչն էր Լորտերու ժողովին մէջ։ Պատերազմական նախարարութեան խորհրդական անուանուեցաւ իրլանտացի Լորտ Տոնումօր, քանի որ պատերազմական նախարար Պ. Առնոլտ Ֆորսթէր Երեսփոխաններու ժողովին մէջ է։ Նորընտիր խորհրդականը ժամանակ մը անձնական քարտուղարն էր Հօնկ-Քօնկի կուսակալին։

— Ֆրանքֆուրթեր Ցայթունկ եւ ուրիշ լրագիրներ համանման լուրեր կը հրատարակեն՝ ծանուցանող Թէ դեկտեմբերին Գերմանիոյ Խորհրդարանին պիտի ներկայացուի Անգլիոյ հետ կնքուած առեւտրական առժամեայ պայմանագրութիւնը երկարելու վերաբերեալ ծրագիրը։ Այդ լրագիրները կը յարեն Թէ Գերմանիոյ կացութիւնը չատ աննպաստ է, վասն զի այդ առժամեայ պայմանագրութիւնը երաչխաւորութիւն մը չընծայեր Գերմանիոյ՝ խիստ հաւանական մաքսային պայքարի մը դէմ, Անգլիոյ հիմակուան տրամադրութեանց պատճառաւ՝ Գերմանիոյ հանդէպ։ Ֆրանքֆուրթեր Ցայթունկ կ՚ըսէ Թէ ո՛չ միայն Պ. Չեմպըրլէն, այլ Պ. Պալֆուր տակաւին կը փնտռեն մաքսային պայքար մը։

— Լոնտոնէն ուրբաթ օրուան Թուականով կը հեռագրեն Թէ անգլիական առաջին կարգի յածանաւը, Եօրգպա, հրաման ստացեր է Բորթսմաութէն ճամբայ ելլելու դէպ ի չինական ջուրերը։ Միջերկրականէն ալ անգլիական առաջին կարգի զրահաւոր մը նոյն տեղը պիտի ուղեւորի։

— Անգլիոյ գաղթային նախարար Պ. Լիթըլթըն, անցեալ ուրբաթ, Լիմինկթընի մէջ բանախօսութիւն մը արտասանելով յայտարարեց Թէ պիտի ջանայ հետեւիլ Պ. Չէմպըրլէնի մեծ օրինակին եւ պահպանել անոր գաղթային քաղաքականութեան հիմերը։ Նախարարը ըսաւ Թէ մաքսային նախապատիւ սակացոյցերու գործադրութեան մասին կառավարութիւնը ծրագիր մը պիտի ներկայացնէ Խորհրդարանին։ Միանգամայն յարեց Թէ այդ միջոցին այժմ պիտի չտայ, մինչեւ որ համոզում չգոյացնէ Թէ առանց աղքատին ծախքերը աւելցնելու կարելի է գործադրել։

ԷԼԷՆԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

Նկարիչ ու բանաստեղծ թագուհին. — Սբորթներու հետեւող թագուհին։

Իտալիոյ Թագուհին չատ կը սիրէ ու կը մչակէ գեղարուեստները։ Ցաջողապէս կը նկարէ ու կը քերթէ։ Ինքն էր որ ասկէ առաջ գծած է Սեւ Լերան ասպետական կարգի պատուանչանի մը նկարը։ Նոյնպէս Էլէնա Թագուհին պատրաստած է յատակագիծը յուչարար լիչատակարանի մը, ի պատիւ իր նախահայրերուն կանգնուած։ Իր ուղեւորութեանց միջոցին՝ Էլէնա Թագուհին չի մոռնար իր վրձինը ու ալպոմը։ Գերմանիա կատարած ուղեւորութեան ատեն՝ յաճախեց հնութեանց Թանգարանները, ամէնէն նչանաւոր նկարները ընդօրինակելով։ Բանաստեղծութեան նկատմամբ ալ մեծ հակում ունի իր հօր պէս, որ հեղինակն է երկու գնահատուած հատորներու։ Նաւազ բեղուն, Իտալիոյ Թագուհին մինչեւ հիմա անջատ ոտանաւորներ միայն հրատարակութեան տուած է։ Իր ոտանաւորները լոյս տեսած են ռուսական հանդէսի մը մէջ, «Երկնագոյն Թիթեռնիկ» կեղծանունով։ Էլէնա Թագուհին նաեւ չատ կը սիրէ սբորթները։ Ինքնաչարժ կառքով պտոյտ կատարած ատեն ամուսնոյն կ՚ընկերանայ եւ մեծ հաճոյք կը զգայ դաչտերուն մէջ պտըտիլ պիսիքլէթով։ Իր զոքանչը, Մարկարիթա Թագուհին, նմանապէս կը սիրէ պիսիքլէթ նստիլ։ Իր հարսին նուիրած է կատարելագործեալ պիսիքլէթ մը, որուն յարակից մասերը արծաթէ են։ Ցանախ, գեղեցիկ օդերուն, երկու Թագուհիները պիսիքլէթով պտոյտ կը կատարեն Մոնցայի դարաստանին մէջ, Թիրոլեան գլխարկ դրած ու մութ գոյն չըրջազգեստ մը հագած։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ՆՈՐ ԳՈՐԾԻ

Պ. Տիւպրէօյլի հեռագրական նոր գործին. — Ռաւելութիւնները.

Ժուրնալ կը ծանուցանէ Թէ Ֆրանսայի Թղթատարական ու հեռագրական վարչութիւնը այս պահուս կը փորձէ գործի մը՝ որ կոչուած է յեղաչրջել հեռագիրներու փոխանցման պայմանները։ Հեռագրական քննիչ Պ. Տիւպրէօյլի կողմէ ներկայացուած է այս գործին եւ կատարելագործումն է Պոտօ անուն ֆրանսացի ճարտարագէտի մը հնարած գործիքին, որ չատ գնահատուած է եւրոպական ամէն ազգերու կողմէ։ Պոտոյի փոխանցիչին տիսբոզիթիֆը հինգ ստեղ (touche) միայն կը պարունակէ, այնպէս որ հեռագրող պաչտօնեան յիսուն գիր, Թուանշան եւ այլն միայն կրնայ զարնել, բայց մէկ գիրէ աւելի չի կրնար փոխանցել։ Այսպէս, միջին հաչուով, հեռագրող պաչտօնեան 70էն 100 հեռագիր միայն կրնայ զարնել մէկ ժամուան մէջ։ Պ. Տիւպրէօյլի նոր գործիին տիսբոզիթիֆը ութ ստեղ ունի։ Աւելցուած երեք ստեղները կը կրկնեն ամէնէն գործածական ձայնաւորները, ինչպէս a. e. i, հետեւաբար մէկ հարուածով կարելի պիտի ըլլայ ո՛չ Թէ մէկ գիր զարնել, այլ վանկ մը։ Տիւպրէօյլ-Պոտօ գործիքին չնորհիւ, կարելի պիտի ըլլայ մէկ ժամուան մէջ 140 հեռագիր զարնել, այսինքն առաջինին կրկնապատիկը։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԱՄԱԶՈՆՆԵՐԸ

Ալքոլամոլութեան դէմ պայքար մղող խմբագրապետը. — Բաչարի կիներ գինեպաններու դէմ։

Իրենց ամուսիններուն ըմպրիլներովը զինուած հինգ կիներ պահակութիւն կ՚ընեն Պէրնի (Ինտիանա) մէջ, Պ. Ֆրէտէրիք Ռոպէրթսի տան առջեւ, խմբագրապետ Պերն-Ռիփըպլիկ լրագրին, կինքը ու ընտանիքը պաչպանելու համար։ Պ. Ֆրէտէրիք Ռոպէրթս իր լրագրին մէջ բուռն պայքար մը մղած է ալքոլամոլութեան դէմ, եւ իր բազմաթիւ կուսակիցներուն չնորհիւ, կրցած է փակել տալ տեղւոյն բոլոր գինետունները։ Կատաղած գինեպանները վրէժնին առնելու համար, քանի մը օր առաջ փորձեցին այրել խմբագրապետին տունը։ Անկէ ի վեր, ժուժկալութեան կուսակից կիներ որոչեցին հսկել ալքոլամոլութեան ախոյեանին կեանքին վրայ։ Ամէն գիչեր, այդ կիներէն հինգ հոգի, պահպանութիւն կ՚ընեն Պ. Ֆրէտէրիքի տան առջեւ, մինչ իրենց էրիկները օգուտ քաղելով կիներնուն բացակայութենէն, ալեկ մը կ՚արբենան։

ԱՀՌԵԼԻ ՏՌԱՄ ՄԸ

Ծնողասպանի մը ոճիրը. — Տասնապետը մը վիրաւորուած. — Ոճրագործութեան սարսափը. — Անձնասպանութիւն։

Ֆրանսայի Տիւռա անուն փոքր քաղաքին (Մորմոնի Նահանգ) մէջ սոսկալի տռամ մը գործուեցաւ քանի մը օր առաջ։ Պալիւսկի ճամբուն վրայ, ժթ. դարէն մնացած դղեակ-բերդէ մը երկու քիլոմէթր հեռու, կ՚ապրէր Ուվրար անուն ընտանիք մը, զոր կը կազմէին այր եւ կին մը եւ իրենց քսանըվեցամեայ զաւակը։ Ատենէ մը ի վեր՝ ծանր անհամաձայնութիւններ ծագած էին զաւկին ու հօրը միջեւ, որ կ՚ընդդիմանար իր տղուն կատարելիք ամուսնութեան դէմ։ Այս պատճառաւ՝ յաճախակի վիճաբանութիւններ կը ծագէին ընտանիքի անդամներուն միջեւ, որոնք իրարու հետ չատ սիրով էին առաջ։ Օրին մէկը, ոչինչ պատճառով մը ծագած կռիւի մը հետեւանքով, Ուվրար որդի հրացանը լեցուց եւ երկու անգամ կրակ ըրաւ հօրը ու մօրը վրայ։ Երկուքն ալ ծանրապէս վիրաւորուեցան, առաջինը գլխէն, իսկ երկրորդը Թեւէն՝ որ ջախջախուեցաւ։ Ցետոյ ծնողասպանը տան մէջ փակուեցաւ։ Ոստիկանութիւնը դրացիներէն իմանալով եղելութիւնը, իսկոյն ոճրին վայրը փուԹաց։ Տասնապետը ուզեց տունէն ներս մտնել, ոճրագործը ձերբակալելու համար, բայց այս վերջինը նորէն լեցուցած ըլլալով իր հրացանը, տասնապետին վրայ պարպեց, որ աւէն վիրաւորուեցաւ։ Ցետոյ ոճրագործը սպառնաց սպաննել ներս մտնողները։ Ժողովուրդը, զայրացած, պաչարեց տանը, ծնողասպանը Լինչի օրէնքին ենթարկելու համար, եթէ երբեք դուրս ելլէր անիկա։ Մինչ, ժողովուրդը, անձկութեան մատնուած, տան առջեւ կը սպասէր, հրազէնի նոր պայթիւն մը լսուեցաւ։ Ոճրագործը հասկնալով Թէ ալ եւս անկարելի էր դիմադրել, ճերմակեղէնները չորցնելու տեղը խոյս տուած ու անձնասպան եղած էր։ Ներս մտան եւ արդարեւ ոճրագործին դիակը գտան։ Թաչկին եւ ուղեղին ուղղուած էր հարուածը։ Ուղեղին մէկ մասը տախտակամածին վրայ կը գտնուէր։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ Բ. Դրան կայս. Ամէտի դիւանատան քարտուղարներէն Մահմուտ Ճէլալէտտին պէյի։

— Սանիէի աստիճան՝ Մուչի կառավարիչի օգնական Նչան էֆ.ի։

— Կ. Պոլսոյ ու չրջականներուն դատական քննիչ անուանուեցաւ օգնականը՝ Եուսուֆ Շիթվան պէյ։ Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ նոյն ատեանին անդամներէն Իսմայիլ Հագգը էֆ.։ Հալէպի ու Ատանայի նահանգներուն դատական քննիչ անուանուեցաւ Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանին պատժական ճիւղին նախագահ Րէչիտ պէյ։ Նոյն ատեանին անդամ անուանուեցան Հալէպի եւ Ատանայի նահանգներուն դատական քննիչ Նիմէթուլլահ էֆ. եւ Էտիրնէ ու Սէլանիկի նահանգներուն դատական քննիչներէն Վէյսի էֆ.։ Էտիրնէի ու Սէլանիկի նահանգներուն դատական քննիչ անուանուեցաւ Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանին անդամ Պարոնիկեան Մելքոն էֆ.։ Պէյրութի նահանգին կեդրոնական առեւտրական դատարանին նախագահ անուանուեցաւ Կ. Պոլսոյ առեւտրական դատարանին անդամ Ճէլալ պէյ, որուն յաջորդեց Կ. Պոլսոյ նախնական դատարանին անդամ Իպրահիմ պէյ։ Ասոր ալ յաջորդեց Գասթէմունիի նահանգին վերաքննիչ ատեանին անդամ Մահիր էֆ.։ Բեյրութի նախնական դատարանին անդամ անուանուեցաւ Արշիպելագոսի կղզիներու նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ Ականեան Տիրան էֆ., որուն յաջորդեց Բերայի նախնական դատարանին անդամ Րաղըպ պէյ։ Բերայի նախնական դատարանին անդամ անուանուեցան Տրապիզոնի ու Խարբերդի նահանգներուն դատական քննիչներէն Նէչէթեան Գաբրիէլ էֆ. եւ Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանին օգնական անդամ Ապտուլլահ Թէվֆիգ էֆ.։ Տրապիզոնի ու Խարբերդի նահանգներուն դատական քննիչի օգնական անուանուեցաւ Բերայի նախնական դատարանին անդամ Մուստաֆա Ցարութիւն էֆ.։ Կ. Պոլսոյ ու չրջականներու դատական քննիչի օգնական անուանուեցաւ՝ առաջին քարտուղարը՝ Ճէմալ պէյ։ Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանի օգնական անդամ անուանուեցաւ Բերայի նախնական դատարանին օգնական անդամ Օսման Սահիպ պէյ, որուն յաջորդեց Մանասդըրի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Նուրի պէյ։

— Լիագաթի ոսկի չքանշան տրուեցաւ բժշկական վարժարանին ուսուցիչներէն գնդապետ տոքթ. Սալիհ պէյի։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց Լիագաթի արծաթ չքանշան եւ դրամական պարգեւներ չնորհել այն քառասունըհինգ զինուորներուն որոնք Ռումէլիի նահանգաց մէջ աւազակներու հետ կատարուած ընդհարումներու պահուն վիրաւորուելով Կ. Պոլիս բերուեցան, տղոց յատուկ Համիտիէ Հիւանդանոցին մէջ դարմանուեցան եւ բոլորովին բժշկուեցան։ Կայս. այդ Իրատէն երէկ գործադրուեցաւ Մէճիտիէ զօրանոցին մէջ, ուր կը գտնուին նոյն զինուորները։ Ասոնց իւրաքանչիւրին երեքական ոսկի տրուեցաւ. նաեւ վեց զինուորներ ալ եւս ծառայելու անկարող վիճակի մէջ գտնուելով, ասոնց ալ յանձնուեցան սահմանուած ամսաթոչակներուն Պէրաթները։ Զինուորներէն կատարելապէս առողջացածները, երէկ իրիկուն Սէլանիկ ղըրկուեցան իրենց վաչտերը։ Ծառայելու անկարողներն ալ իրենց ծննդավայրերը պիտի ղրկուին։

— Անցեալները Բրին լերան եւ Թորմաք Թէբէի վրայ կայս. զինուորներուն եւ աւազակներուն միջեւ ընդհարում մը կատարուելով, աւազակները բնաջինջ եղած էին։ Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ Սէրէզի պահեստի 23րդ վաչտին դերգնդապետ Հիւսէյին Հիւսնի պէյ այդ ընդհարման պահուն մեծ քաջագործութիւն ցոյց տուած է, բարեհաճեցաւ զինուորական ոսկի շքանշան չնորհել անոր։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ. — Թիմուր Հիսար գաւառակին մէջ Բըրլովայի չըրջականներուն աւազակներն ալ բնաջինջ եղած են։

— Մէնլիքի Բրին գիւղին ժողովուրդէն նչանաւոր աւազակ Փափազ Սթամոթ ձերբակալուեր է։

— Քօզանէի Սարըխանլար գիւղախումբին չրջակայքը Թափառող չորս աւազակներ եւ Սարմուրք գիւղին չրջակայքը գտնուող Պուլկար մը իրենց զէնքերով ձերբակալուեր են։

— Պեսթերիչէ գիւղացի երկու աւազակներ անձնատուր եղած ըլլալով, իրենց գիւղերը վերադարձեր են։

— Վիչնա գիւղին ժողովուրդէն տասնըմէկ հոգի, Վաւչթրան գիւղին ժողովուրդէն երկու աւազակ, Պիլաչ գիւղը ապաստանած երկու աւազակ եւ Մակլովիթ գիւղին ժողովուրդը անձնատուր եղեր են։

— Ճումայայի Պոլայի, Դերասու ծովեզերքը, Զարվէի Բէչինկա լերան վրայ, աւազակ մը բնաջինջ եղեր է։

— Սոֆի ու Վիսոտէի չրջականները աւազակները նուաճուած են։ Զորթանիլոթէի ժողովուրդէն աւազակ մը իր զէնքովը անձնատուր եղեր է։ Պալինճէի մէջ երկու աւազակներ իրենց զէնքերով եւ եօթն ալ անզէն անձնատուր եղեր են։

ՊԷԼՃԻՔԱՑԻ ՍՊԱՆԵՐԸ. — Երէկ Կ. Պոլիս ժամանեցին Պէլճիքացի այն չորս սպաները որոնք Ռումէլիի նահանգաց ոստիկան-զինուորներու գունդերուն մէջ պիտի ծառայեն։ Ասոնց պայմանագրութիւնը ստորագրուած է եւ համանման նախապէս օտ. կառավարութեան ծառայութեանը մէջ ընդունուած Շուէտցի սպաներուն պայմանագրութեանը։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազութիւնը կը ծանուցանէ Թէ եղեռնադատ ատեանին նախագահը տասը օր պայմանաժամ տուած է արտաքին գործոց նախարարութեան հաչուակալութեան դիւանին նախորդ քարտուղարներէն Ալի Ֆուատի, որպէս զի նոյն ատեանին ներկայանայ։ Այդ անձը իբրեւ խռովարար ամբաստանուած է եւ փախած։ Որոչեալ պայմանաժամին եԹէ չներկայանայ, օրէնքին համաձայն նկատուելով ի բացակայութեան պիտի դատուի, քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուի եւ ստացուածքները պիտի գրաւուին։

— Նոյն պայմանաժամը տրուած է նաեւ հիւպատոսական գործոց դիւանի քարտուղարներէն Ֆուատի որ իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած է Եւրոպա փախած եւ վնասակար հրատարակութիւններ ըրած ըլլալուն համար։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷՃԻՒԻՆ բաժնետիրաց ընդհանուր ժողովը, ինչպէս ծանուցուած էր, երէկ գումարուեցաւ նոյն վարչութեան կեդրոնին մէջ։ Վարչական Խորհուրդին տեղեկագիրը կարդացուելով հասկցուեցաւ Թէ 1902—1923 տարեչրջանի զուտ չահն է՝ 359,932 ոսկի, նախորդ տարիէն 60,640 ոսկի աւելի։ Պայմանագրութեան տրամադրութեանց համաձայն՝ այդ գումարին 140,800 ոսկին պիտի յատկանայ դրամագլուխին չահոյն՝ հարիւրին ութ հաչուով եւ 10,903 ոսկին հիմնադիրներու բաժնին՝ հարիւրին հինգ հաչուով։ Մնացած 208,176 ոսկին ալ սապէս պիտի բաչխուի. — Հարիւրին երեսուն հաչուով 62,452 ոսկին կայս. կառավարութեան, հարիւրին երեսունըհինգի հաչուով՝ 72,861 ոսկին Հանրային Պարտքի վարչութեան եւ հարիւրին երեսունըհինգ հաշուով 72,861ը բաժնեակերերուն։ Զանազան աղբիւրներէն Ռէժիի հասոյթներն են՝ բանուած ծխախոտներու վաճառումէն 2,161,217 ոսկի, նախորդ տարիէն՝ այսինքն 1901—1902ի շրջանէն 157,611 ոսկի աւելի։ 1902—1903 տարեշրջանին 8,235,904 քիլօ ծխախոտ վաճառուած են՝ նախորդ տարեշրջանէն 852,309 քիլօ աւելի։ Նախորդ տարեշրջանին ծխախոտի մէկ քիլօն միջին հաշուով 26 ղրուշ 18 փարա ոսկեդրամ եղած էր, մինչդեռ 1902—1903ին եղած է 26 ղրուշ 24 փարա։ Ծխախոտ վաճառելու արտօնագիրներուն թիւն ալ աւելցած է, ուրկէ գոյացած հասոյթն է 16,466 ոսկի, ինչ որ անցեալ տարուանէն 404 ոսկի աւելի է։ Հանրային Պարտքի վարչութեան հետ կնքուած համաձայնութեամբ մը՝ նոյն վարչութիւնը ամէն տարի 50,000 ոսկի պիտի վճարէ Ռէժիին։ Արդ, նոյն գումարն ալ մէջը բալով, արտածութեանց ու ներածութեանց տուրքէն գոյացած հասոյթն է.— Արտածութիւն 1901-1902ին՝ 121,827 ոսկի եւ 1902-1903ին՝ 117,441. իսկ ներածութիւն՝ 6,689 ու 8,365։ Պաղտատի նահանգին հասոյթը որ 1901-1902 տարեշրջանին 66,069 ոսկի էր 1902-1903ին եղած է 63,226, որով 2,842 ոսկիի պակաս մը կայ։ Տոկատէն ալ 8,300 ոսկի գոյացած է։ Զանազան հասոյթներու գումարը հասած է 12,885 ոսկիի, նախորդ տարիէն 6,675 պակաս։ Վաճառուած ծխախոտները 481,222 ոսկիի ապրանք եղած են Ռէժիին, ինչ որ նախորդ տարիէն 39,689 ոսկի աւելի է. տարկա արդիւնք է ծխախոտի գիներուն բարձրացմանը։ Ընդհանուր պաշտօնեաներուն ծախքն է 152,646 ոսկի, նախորդ տարեշրջանէն 51 ոսկի աւելի է։ Ծխախոտ վաճառողներու իբրեւ վարձք տրուած է 193,717 ոսկի, ինչ որ 13,487 աւելի է նախորդ տարեշրջանէն։ Ծխախոտի պահպանութեան ծախքն է 39,406 ոսկի, նախորդ տարիէն 4,038 աւելի։ Բաժնեակերերուն տրուելիք շահաբաժինն է 18 ֆր. կամ 79.20 ղրուշ եւ կամ 0,14³/₅ անգլիական ոսկի։ Պահեստի դրամագլուխին վրայ որ 1903 փետրուար 28/13 մարտին 339,627 ոսկի էր 52,482 ոսկի ալ աւելցած է. նաեւ 3,982 ոսկի յատկացուած է մասնաւոր պահեստի դրամագլուխին։ Վարչական Խորհրդին տեղեկագիրը կ'ըսէր նաեւ թէ հասոյթի յաւելումն ձեռք բերելու համար, մաքսանենգութեանց առաջքը առնելու մասին նոր զոհողութիւններ եղած են։ Այդ մասին յատուկ ծախուց գումարը որ 236,000 ոսկի էր, 253,000ի բարձրացած է։ Վարչական Խորհուրդը կայս. կառավարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրած է այդ ծախքին աւելնալուն պատճառներուն վրայ, վասն զի այդ յաւելումը թէ՛ Ռէժիի Ընկերութեան եւ թէ կայս. կառավարութեան շահերուն հակառակ է։ Վարչական Խորհուրդին տեղեկագիրը յայտարարելէ յետոյ թէ Ընկերութեան ապագային վրայ վստահութիւն կայ, նաեւ յոյս կը յայտնէ թէ Վեհ. Սուլթանը պիտի բարեհաճի գնահատել Ռէժիի այն ջանքերը զորս կ'ընէ այդ հաստատութիւնը կայս. կառավարութեան եկամտական ամէնէն կարեւոր ու կանոնաւոր մէկ տարրին վերածելու համար։ Բաժնետարց ընդհանուր ժողովը վաւերացուց հաշուական տեղեկագիրը եւ Պ. Ֆրանք Օպլանոյի վախճանմամբ ու Պ. Կաստոն Օպլանոյի մեկնելովը Օսմ. Պանքային Բարիզի վարչական Խորհուրդին անդամ Պ. Մալէի ու Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէնի օգնական Պ. Նիւոյի ընտրութիւնները՝ իբրեւ անդամ վարչական Խորհուրդին։ Ատոնց առաջնոյն պաշտօնավարութեան պայմանաժամն է երկու եւ երրորդինն ալ հինգ տարի։

ԱՆԱՏՈԼՒԻ երկաթուղիին 40րդ շաբթուան հասոյթը իւրաքանչիւր քիլոմեթրի համար սապէս եղած է.—Հայտար Փաշա-Էնկիւրիի գիծ (578 քիլոմեթր) 15,776 ֆր. նախորդ տարիէն 4,369 պակաս եւ միւս շաբաթներէն ալ 3,818։ Էսկիշէհր-Գոնիայի գիծ (445 քիլոմեթր) 7,051 ֆր. նախորդ տարիէն 5481 պակաս եւ միւս շաբաթներէն ալ 1458։

ՀՈՒՆԳԱՐԱՑԻ զբօսաշրջիկներէն տասնըմէկ հոգի երկուշաբթի օրը այցելեցին տղոց յատուկ Համիտիէ հիւանդանոցը, աչքէ անցընելով բոլոր մասերը եւ այն սրահները, ուր կը գտնուին վիրաւորեալ զինուորները. այս վերջիններուն հետ տեսակցեցան, գովելով անոնց դիւցազնութիւնները։ Զբօսաշրջիկները թէյի սեղանի մը ներկայ գտնուեցան եւ Վեհ. Սուլթանին համար բարեմաղթութիւններ ընելով մեկնեցան։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչական Խորհուրդը որոշեց օտար տէրութեանց հաղորդել հանրային պարտքի միացման վերաբերեալ որոշումները։ Այդ մասին պատրաստուած տեղեկագիրները Մեծ-Եպարքոսին կողմէ յանձնուեցան արտաքին գործոց նախարարութեան։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ դեսպանին կնոջ՝ Տիկին Քոնսթանի առողջական վիճակը հետզհետէ կը բարւոքի։ Օդերը եթէ լաւ երթան, դեսպանատունը Թարապիայէն Բերա պիտի փոխադրուի ութ օրէն։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Ծանուցուեցաւ թէ օսմ. կառավարութիւնը պիտի մասնակցի Սէն-Լուիի առեւտրահանդէսին, ինչ որ պիտի աւելցնէ երկու երկիրներուն միջեւ եղած առեւտրական յարաբերութիւնները։ Արդէն Մ. Նահանգները, օսմ. երկիրներէն, ծախած ապրանքներէն աւելի, ապրանք ու բերք գնող երկիրներուն առաջինն են։

—Հերէքէի ու յախճապակիի կայս. գործարաններուն արտադրութիւններն ալ պիտի ղրկուին Սէն-Լուիի առեւտրահանդէսը։

Պ. ՊԱՔԻՉԻ ՈՐԴԻՆ.—Վեհ. Սուլթանը հրամայեց երեք հարիւր ֆր.ի թոշակ մը յատկացնել Սեւ Լերան դեսպան վախճանեալ Պ. Պաքիչի որդւոյն։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսրուհիին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, այսօր, պիտի կատարուի Գուլէ Գափուի գերման-զուիցերիական Պիւրկէրշուլ վարժարանին վրայ աւելցած նոր շէնքին բացումը։ Այդ առթիւ սեղան մը պիտի տրուի Թեւֆիկիէյի սրահին մէջ։

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ դեսպանը, կիրակի օրը, այցելեց Մեծ Կղզիի յունական որբանոցը, որուն չորս ոսկի նպաստեց։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Խորհուրդը որոշեց վերցնել Ասիոյ ծովեզերքին (Նէմէն), Լիթէն մինչեւ Լաձէյէա, ժամանումներուն դէմ սահմանուած բժշկական քննութիւնը։

—Աղեքսանդրիոյ մէջ երեքշաբթի օրը ժանտախտէ երկու մահեր պատահեր են։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ շրջամարտական վարժարանին այս տարուան 33 ընթացաւարտներուն վկայական տրուիլը գրած էինք արդէն։ Ատոնցմէ վկայական եւ իբր նուէր՝ մանրադէտ մը ստացող էֆ.ներուն առաջինն է Ռոտոսդոցի Գէորգ էֆ. Գալուստեան, երկրորդը՝ Պանտրմացի Նազարէթ էֆ. Գոլուստեան, երրորդը՝ Սելանիկցի Խօրէնեանի Լեւոն Ճիւմիս էֆ., եւ չորրորդը՝ Ուշագցի Յարութիւն էֆ. Ալթունեան։ Միայն վկայական ստացողներուն մէջ կան Կարապետ Կարագեան (Պարտիզակցի), Կարապետ Բէշիրեան (Տիարպէքիրցի), Ղազարոս Գայաեան (Ամասիացի), Կարապետ Նապաստակեան (Բազարջըքցի), Յակոբ Գոլոլեան (Պարտիզակցի), Տիգրան Ճիվէլէկեան (Ամասիացի), Նշան Եվրենեան (Ամասիացի), Սրապիոն Մատթէոսեան (Կէմլէկցի), Տիգրան Համամճեան (Ակիւտարցի), Կարապետ Փափազեան (Պիլէճիկցի), Յովհաննէս Գուրալեան (Ամասիացի), Միհրան Կիւլիսթանեան (Ակնցի), Նշան Թոմաեան եւ Աբեթնազով Շամլեան (Ամասիացի) էֆ.ները, ինչպէս նաեւ 6 իսլամ եւ 9 յոյն էֆէնտիներ։

ԿԱՅԾԱԿ.— Անցեալ գիշերուան փոթորիկին առթիւ Սուլթան Ահմէտի մզկիթին հարաւային կողմի մինարէին վրայ կայծակ իյնալով խոշոր քար մը գլորեր է, ուրիշ քարեր ալ գլորելով ներքին սանդուխը վնասեր են։

—Անցի գիշերը Պալաթու կողմը քարուկիր տուն մը տանիքը փլաւ, բայց մարդու կորուստ չպատահեցաւ։

ՈՃԻՐ.—Անցի գիշերը Ունգապանի կողմը Իւզավար Մուսթաֆա ու Իսմայիլ եւ Խաթուճէի Ֆիլիք հինգ տեղէն վիրաւորեցին պաշտօնավաճառ մը՝ Վասիլ անունով։ Ամէնքն ալ ձերբակալուեցան։ Վիրաւորը ոստիկանութեան Դրան հիւանդանոցը ղրկուեցաւ։

ԳՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՇՈՒՐՋԸ

Զարմացմամբ կարդացի անցեալ օրուան «Բիւզանդիոն»ին մէջ «Գողութիւն թէ՞ Խաբէութիւն» խորագրով՝ վաճառատանս մէջ տեղի ունեցած գողութեան նկարագրականը։

Գողութիւն եւ ոչ թէ խաբէութիւն մը գործուած ըլլալուն որոշ ապացոյցները տալէ առաջ, չեմ հասկնար թէ՝ ոստիկանական հարցաքննութիւնները խաբէութեան մասին ոչինչ վճռած՝ «Բիւզանդիոն» ի՛նչ իրաւունքով եւ ի՛նչ փաստերու եւ իրողութիւններու վրայ հիմնուելով է որ գողութիւնը խաբէութեամբ մեկնելու կը յանդգնի։ Կարծեմ թէ լրագրողի պարտականութեան սահմաններէն դուրս է առեւտրական հրապարակին վրայ հազիւ դիրք մը գրաւած անհատի մը պատիւը արատաւորել անիրաւօրէն։

Ուստի, խնդրեմ, Տէր խմբագիր, որ ձեր պատուական թերթին մէջ անկիւն մը շնորհէք ներկայ հերքմնագրիս՝ ի լոյս գայթակղեալ մտքերու։

ԳԱՐԵԳԻՆ ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՄԻԱՑՈՒՄ

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐՈՒ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄ

Օսմ. փոփոխեալ արժեթուղթերու փոխանակումը, միացեալ առժամեայ արժեթուղթերու հետ, տեղի պիտի ունենայ կիրակի ու տօն օրերէ եւ ուրբաթէ զատ ամէն օր ժամ 10էն 3 (Ը. Ե.) Ղալաթիոյ մէջ Օսմ. Պանքային արժեթուղթերու ճիւղին մէջ, ուր ներկայացնողներուն տրամադրութեան տակ պիտի ըլլան պորտոներ՝ փոխանակուելիք արժեթուղթերու թիւերուն արձանագրութեանը համար. նաեւ վիճակացոյցեր։ Պանքային պաշտօնեաները պիտի կատարեն պորտոյին պատրաստութիւնը եւայլն, եթէ ներկայացողը կարող չըլլայ։ Պորտոները եւայլն պէտք է ստորագրուին ներկայացնողին կողմէ, նշանակելով անունը, հասցէ ու ներկայացման թուականը։ Պորտոները կրկին օրինակ պիտի պատրաստուին եւ ամենայն ճշդութեամբ։ Անընթեռնլի կամ աւրուած թիւեր պարունակող պորտոները պիտի մերժուին։ Որովհետեւ ոչ-փոխանակելի դրամագլուխին մէկ ստորաբաժանումին համար կոտորակաւոր արժեթուղթ պիտի չտրուի, արժեթուղթին տէրը նոյն վիճակացոյցին վրայ պիտի նշանակէ թէ կ'ուզէ՞ կոտորակին տեղ դրամ ստանալ, թէ զայն դրամով ամբողջացնել, առժամեայ արժեթուղթ մը ստանալու համար։ Այդ կերպով վճարուած կամ ամբողջացած արժեթուղթի կոտորակներուն գինը պիտի սահմանուի՝ արժեթուղթերուն յանձնուած օրը։ Վճարումը պիտի կատարուի՝ առժամեայ արժեթուղթերը յանձնուելու պահուն։ Հին արժեթուղթերը երբ թուաւոր պորտոներով եւ վիճակացոյցի հետ յանձնուին, Պանքան անուանական ընկալագիր մը պիտի տայ՝ զոր ներկայացնողը պարտաւոր է օրինաւոր կերպով ստորագրելով վերադարձնել՝ ստանալու Միացեալ Պարտքի առժամեայ արժեթուղթերը, եւ եթէ հարկ ըլլայ, արժեթուղթերու կոտորակներուն փոխարժէքը։ Առժամեայ արժեթուղթերը կամ ամբողջ գումարը պիտի ներկայացնեն եւ կամ հինգ մասի բաժնուած պիտի ըլլան։ Յառաջիկային առանց ծախքի պիտի փոխանակուին նոյն ձեւով վերջնական արժեթուղթերու հետ։ Ընկալագիրը ցոյց պիտի տայ այն պայմանաժամը, որու միջոցին Պանքան ճշդման գործողութիւնը պիտի կատարէ. այդ պայմանաժամը կարելի եղածին չափ կարճ պիտի ըլլայ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պատրիարքարանի վարչական դիւանի տեսուչ Բարթող էֆ. Թէլեան, երէկ, Խառն Ժողովին ներկայանալով, իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց եւ վաղը կը մեկնի մայրաքաղաքէս Մէսաժըրիի Նուպէլ-Զէ շոգենաւով դէպի Պէյրութ ուսկից ուրիշ շոգենաւով մը Եաֆա եւ անկէ՝ Երուսաղէմ։ Իբրեւ հետաքրքրաշարժ պարագայ մը, կ'արժէ յիշել թէ Նուպէլ-Զէն որ Մէսաժըրիի ամէնէն հոյակապ շոգենաւերէն մէկն է, Ֆրանսայի եւ Չինաս միջեւ կը բանի եւ առաջին անգամ ըլլալով Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստը այցելած է։

Թէլեան էֆ. իր հետ կը տանի իր պաշտօնին սահմանը գծող հրահանգը զոր խմբագրած է Ս. Պատրիարքը՝ Խառն Ժողովին որոշման համաձայն։ Այդ հրահանգին տրամադրութիւնները եւ Թէլեան էֆ.ի ուղղամտութիւնը ու վարչական փորձառութիւնը տարակոյս չեն թողուր որ Կեդր. Վարչութեան պատուիրակը գոհացուցիչ կերպով պիտի կատարէ իր բանագնացի պաշտօնը Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքին մօտ՝ որուն երկու ծանօթ պաշտօնագիրները արդէն իսկ կը լուծեն Ս. Յակոբեանց Վանքին շուրջը յարուցուած խնդիրներուն իսկական հանգամանքը։ Պատրիարքական այդ երկու նամակները, որոնց պատճէնը յաջորդաբար հրատարակած ենք Արեւելքի մէջ, կարդացուեցան Խառն Ժողովին երէկուան նիստին մէջ, եւ Ժողովը հարկ չտեսաւ իր նախորդ տնօրինութիւններէն տարբեր որոշում մը տալ, քանի որ Թէլեան էֆ. պատուիրակի ու բանագնացի պաշտօն ունի, բառնալու համար Կեդր. Վարչութեան ու Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքին միջեւ ծագած թիւրիմացութիւնները եւ գտնելու բանաւոր ու օրինական եղանակ մը որ միանգամ ընդ միշտ վերջ տայ խնդրին։

—Երէկուան թուով ծանուցինք Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին Տարսոնէն Մէրսին ժամանումը, յարակից քանի մը տեղեկութիւններով։ Աւասիկ այս առթիւ Մէրսինէն մեզ ուղղուած նամակը որ մանրամասնութիւններ կը հաղորդէ.

«Օր մը առաջ հեռագիր մը հասած էր տեղւոյս Առաջնորդարանը, ծանուցանող Ս. Կաթողիկոսին ուրբաթ օրուան մեկնումը Տարսոնէն դէպի Մէրսին։ Ուստի, յատուկ յանձնախումբի մը միջոցաւ պէտք եղած պատրաստութիւնները տեսնուեցան, Ն. Սրբազնութիւնը արժանավայել կերպով ընդունելու համար։

«Սեպտ. 26ին Մէրսինի ծանօթ ազգայինները եւ ժողովականները Առաջնորդ Տ. Խորէն Ծ. վրդ. Դիմաքսեանի հետ կայարան գացին դիմաւորելու։ Ժամը 5ին երբ կառախումբը հասաւ, եկեղեցիին զանգակը սկսաւ հնչել։ Տարսոնի գայմագամ պէյը մինչեւ Մէրսին ընկերացած էր Ս. Կաթողիկոսին։ Նոյնպէս Մէրսինի Միրալայ պէյը եւ կառավարչութեան Թարգման Երուանդ էֆ. Կիւլլապեան ու Թահրիրաթ միւտիրին պաշտօնակալէս կայարան եկած էին դիմաւորելու։

«Ցօտ ապէս պատրաստուած կառքերէն առաջինին մէջ նստաւ Ս. Կաթողիկոսը՝ հետը ունենալով միրալայ պէյը, երկրորդ կառքին մէջ՝ կառավարչութեան Թարգմանը եւ Թահրիրաթ միւտիրին, երրորդ կառքին մէջ՝ Առաջն. Տ. Խորէն վրդ. եւ Վաղարշակ վրդ. Պօղոսեան, որ իբրեւ մրաջան հովիւ՝ Ս. Կաթողիկոսին կողմէ միշտ Վիճակները կը ղրկուի եկեղ. գործերու վրայ հսկելու համար, եւ Բարեխնամ Մանուկ սարկաւագ, որ նոյնպէս զարգացեալ սարկաւագ մը ըլլալով Ս. Կաթողիկոսին քարտուղարութիւնը կը վարէ։ Միւս կառքերուն մէջ կը գտնուէին ժողովականները եւայլն։ Մէրսինի Պարթեւեան վարժարանի սաները կրկին շարքով կեցած էին եկեղեցիին արտաքին դրան առջեւ, դէպի պարտէզին երկայնքը։ Նոյնպէս մանկապարտէզի աշակերտները՝ իրենց վարժուհիին հսկողութեամբ՝ կարգով շարուած էին։

«Ս. Կաթողիկոսին կառքը եկեղեցիին դրան առջեւ հասնելուն, դպիրները սկսան երգել «Հրաշափառ»ը, յետոյ «Ուրախ լեր» շարականը։ Եկեղեցիին մէջ, Ն. Ամենապատուութիւնը բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեանը համար. շնորհակալութիւն յայտնեց Միրալայ պէյին եւ պետութեան միւս պաշտօնատարներուն՝ որոնք դիմաւորած էին զինքը, եւ օրհնեց բարեպաշտ ժողովուրդը։ Յետոյ, Առաջնորդարան առաջնորդուեցաւ, ուր մէկ ժամու չափ պաշտօնական եւ անպաշտօն անձնաւորութեանց այցելութիւնները ընդունեց։

Յաջորդ օրը, շաբաթ, Ս. Կաթողիկոսը այցելութիւն տուաւ միւթէսարրըֆի փոխանորդ Նամըգ պէյին, որովհետեւ Միւթէսարրըֆ փաշան հիւանդ էր։ Կիրակի օրը Նամըգ պէյ փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Ս. Կաթողիկոսին։ Մէկ քանի օրէ ի վեր հետզհետէ այցելութեան կը փութան օտար համայնքներու հոգեւոր պետերը եւ քաղաքիս հիւպատոսական ներկայացուցիչները։»

—Կարնոյ Առաջնորդ Տ. Զաւէն Ծ. վրդ. որուն յանձնուած էր անձամբ Բաբերդ երթալ եւ Ճիկրաշէնի հաշիւները քննելու պաշտօնը, իրեն յանձնուած քննութիւնը կատարեր եւ Կարին վերադարձեր է։ Քննութեան տեղեկագիրը տակաւին Պատրիարքարան հասած չէ։

—Արաբկիրի Գաւառական Ժողովն ալ Պատրիարքարան ուղղեալ գրով մը թախանձագին կը յայտարարէ, որպէս զի Վիճակին առաջնորդ Մաշտոց վրդ. փութով ղրկուի իր Վիճակը, բառնալով այն պատճառները, որոնք ծնունդ տուած են իր հրաժարումին։

—Օրթագիւղի Թաղ. Խորհուրդի անդամները խնդրեր են որ Կուրտիկեան Ստեփան էֆ.ն անդամակից կարգուի իրենց։

—Մշոյ Պատր. Փոխանորդ Տ. Գնէլ Ծ. վրդ. Գալէմքեարեան որ վերջընթեր շաբաթ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս, ալեկոծ ճամբորդութենէ վերջ Տրապիզոն հասեր է։

—[illegible] կ'իմանանք թէ Մանզումէի Էֆքեար լրագիրը խափանուեր է։

—Նպաստից Յանձնաժողովը նախընթաց օրուան նիստին մէջ հետեւեալ որոշումները տուեր էր.—Մայրենի Լեզուի առաջին տարւոյ դասագիրքը սպառած եւ անոր տեղ ինչ ինչ բարեփոխութիւններով նոր մը պատրաստուած եւ ներկայացուած էր։ Որոշուեցաւ Ս. Նախագահին յանձնել՝ նոյն դասագիրքը աչքէ անցընելու եւ պէտք տեսնուած ուրիշ կարգ մը հիմնական բարեփոխութիւնները մտցնելու անոր մէջ։—Վանայ Վարագայ վանքի հոգաբարձութիւնը հրաժարական մատուցած էր իր պաշտօնավարութեան պայմանաժամը լրացած նկատելով, եւ կը յայտնէր այս առթիւ թէ վանքը նախորդէններէն աւելի ճոխացած էր շինութիւններով եւ երկրագործական արդիւնքներով։ Յանձնաժողովը ուշադրութեան առաւ զայն, եւ նկատելով որ կեդրոնը իր միջոցներուն անձկութեան պատճառաւ նպաստը զեղչեցուցած է, եւ որբանոցը այժմ վանական եւ տեղական միջոցներով կը մատակարարուի, որոշուեցաւ յանձնարարել Վանայ առաջնորդարանին որ վանքին եւ որբանոցին համար նոր հոգաբարձութիւն մը կազմէ։—Աղթամարի Կաթողիկ. Տեղապահը հաղորդած էր Նարեկայ որբանոցի մատակարարութեան հաշուեցոյցը, եւ քննելով նոյն հաշիւները՝ պէտք տեսնուած էր ինչ ինչ բացատրութեանց։ Ժողովը որոշեց ըստ դիտողութեանց պահանջել նոյն բացատրութիւնները։—Վանայ Սալնապատի վանքին մէջ թթենիի մշակութիւնը զարգացնելու պէտքին համար՝ որոշուեցաւ ըստ խնդրանաց Հոգաբարձութեան շերամի մաս մը հունտ ղրկել։—Բաբերդի Շաւիրակ գիւղի քահանան եւ Թաղ. Խորհուրդը խնդրած էին տեղւոյն դպրոցին համար նպաստ մը, յայտնելով որ ժողովուրդը անկարող է պահել իր դպրոցը։ Որովհետեւ նոր կարգադրութեամբ մը կեդրոնէն յատկացուած նպաստը առաջնորդարաններու վերապահուած էր յարմար դատուած կարօտ դպրոցներու բաշխելու համար, Յանձնաժողովը որոշեց տեղւոյն առաջնորդարանին ուշադրութեանը յանձնել այս խնդիրը։—Մշոյ Ս. Կարապետի Վանուց կրթարան-որբանոցի յատկացուած թոշակներու շարունակուիլը խնդրուած էր, աւելցնելով որ այդ թոշակով կը հոգացուէին 15 որբոց պէտքերը, եւ թէ վանքը իր անձուկ միջոցներով չէ կրնար պահպանել նոյն որբանոցին գոյութիւնը։ Յանձնաժողովը որոշեց հիմակուհիմայ յատկացնել նպաստին կէսը, այն է [illegible] ոսկի ամսական ղրկել։—Յանձնաժողովը ասկէ զատ զբաղեցաւ գաւառական մէկ քանի եկեղեցիներու նորոգութեանց համար խնդրուած նպաստի խնդիրներով, եւ ատոնց մասին վերջնական տնօրինութիւնը վերապահեց յառաջիկայ նիստին։

—Աստրախանի Առաջնորդ Տ. Արիստակէս արքեպիսկ. Սեդրակեան, որ քանի մը շաբաթ առաջ Ռուսիոյ Ներքին գործոց նախարարէն ստացած հրաւէրին վրայ՝ Սամարա գացած էր, Թիֆլիզի ճամբով ուղղակի Էջմիածին վերադարձեր է, հաղորդելու իր տեսակցութեան արդիւնքը Ս. Կաթողիկոսին։ Տ. Սուքիաս արքեպիսկ. Պարզեանց որ նոյնպէս Սամարա մեկնած էր, ժամանակ մը Օրէնպուրկ մնալու հրաման ընդունած ըլլալով, մեկնած է նոյն քաղաքը։

—Տ. Բենիկ վրդ. որ Շուշիի դպրանոցի տեսչութիւնը վարած է ձեռնհասութեամբ, եւ որ գնահատուած է արդէն իր ուսումնական արժանիքին համար, Գանձակի մէջ կալուածահամարի եւ ուրիշ օրինական գործողութիւններու առթիւ քննութեան ենթարկուելով, Թիֆլիզ փոխադրուած եւ դատուած ըլլալով, անպարտ արձակուեր է օրէնքի հակառակ ընթացքի մէջ գտնուած չըլլալուն համար։

—Սէլանիկի մէջ եկեղեցի մը եւ դպրոց մը շինութիւնն արտօնող կայս. արտօնութիւն շնորհուած ըլլալը ծանուցած ենք արդէն։ Այս առթիւ Մօնիթէօռ կը հրատարակէ Սէլանիկէն թղթակցութիւն մը որ կը հաղորդէ թէ ամսոյս 11ին տեղւոյն Հոգաբարձութիւնը նիստ գումարեր է Մանթաշօֆ տան Սէլանիկի ներկայացուցիչ հայազգի Պ. Ֆ. Բաղէմուսոֆի նախագահութեամբ, եւ զբաղեր է եկեղեցիին եւ դպրոցին շինութեան խնդրովը։ Կայս. Անձնական Գանձէն կալուածոց Տնօրէն եւ մեծարգոյ հոգաբարձութեան ազդեցիկ անդամներէն Գրիգոր էֆ. Բաշալեանի ջանքերուն շնորհիւ, տեղւոյն Հայերը յաջողեր են ստանալ եկեղեցիի մը եւ գերեզմանատան համար պէտք եղած գետինը։ Հանգանակութիւն մը բացուեր է, եւ Պ. Բաղէմուսոֆ 100 ոսկիի նուէր մը ըրեր է, խոստանալով աւելին տալ՝ եթէ պէտք ըլլայ։ Միւս անդամներն ալ նուէրներ ըրեր են եւ 400 ոսկիի գումար մը գոյացեր է, որ բարդուելով գտնուած դրամին վրայ, եկեղեցիին եւ դպրոցին շինութիւնը պիտի սկսի Նահանգին երկրաչափ Յակոբ էֆ. Զամիչի կողմէ ներկայացուած յատակագիծներուն համաձայն։

ՊԱՐՏԻԶԱԿԻ մեր ընթերցողներուն կը ծանուցանենք թէ Արեւելքի գործակալութիւնը ստանձնած է, Պարտիզակի մէջ, Օննիկ էֆ. Տէր-Ներսէսեան, որուն հետ պէտք է կարգադրել բաժանորդագրական ամէն հաշիւ եւ անոր յանձնարարել նոր բաժանորդագրութիւնները։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՎԻԷՆՆԱ, 21 հոկտ.— Ֆրանց Եօզէֆ կայսրը ունկնդրութիւն մը շնորհեց Քուէն Հէտէրվարի կոմսին եւ Պ. տը Լուքացի։ Մինչեւ հիմա տակաւին որոշում տրուած չէ։

—Լորտ Մէթհուէն Վիէննա ժամանեց եւ Հօֆպուրկ իջեւանեցաւ՝ իբրեւ հիւր Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր, որուն պիտի յանձնէ բրիտանական բանակին մարէշալի գաւազանը եւ Էտուարտ Թագաւորին ինքնագիր մէկ նամակը։

ԲԱՐԻԶ.— Բարիզի զինուորական կառավարիչ կարգուեցաւ Տէսիրէէ զօրավարը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Դանիոյ Թագաւորը ու Թագուհին հոս ժամանեցին։

ՀՌՈՄ.— Լրագիրներէն շատերը կը ծանուցանեն նախարարապետ Պ. Ծանարտէլլիի մօտալուտ հրաժարականը, վատառողջութեան հետեւանքով։

ՊՈՒՔՐԷՇ.—Նիքոլա իշխանին մկրտութեան արարողութենէն առաջ որ ուրբաթ օրը կատարուեցաւ, Ռումանիոյ Թագաւորը ջերմագին հեռագիր մը ստացաւ Ռուսիոյ կայսրէն։ Շաբաթ օրը հացկերոյթ մը տրուեցաւ Ռուսիոյ կայսեր ներկայացուցիչ Տոլկորուքի իշխանին ի պատիւ։ Կարոլ Թագաւորը բաժակ պարպեց Նիքոլա կայսեր կենաց։ Տոլկորուքի իշխանն ալ պատասխանեց, շնորհակալութիւն յայտնելով։

ԻՍՄԱՅԻԼԻԱ.—Հոկտ. 11էն 20 Սուէզի ջրանցքէն անցան 102 նաւեր եւ հասոյթ գոյացաւ 2,840,000 ֆր.։

Տանօր. Գործակալութեան.—Երէկ իրիկուան ու այս առտուան հեռագիրները տակաւին չստացանք։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՀՌՈՄ, 21 հոկտ.—Նախարարապետ Պ. Ծանարտէլլի հրաժարեցաւ։ Թագաւորը յանձնարարեց որ շարունակէ իր պաշտօնը եւ նոր դահլիճ մը կազմէ։ Պ. Ծանարտէլլի մերժեց, ըսելով որ բոլորովին պիտի քաշուի։

ՊԵՐԼԻՆ.—Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամստորֆ կոմսը հոկտ. 27ին Բարիզ պիտի ուղեւորի, ուր ութ օր պիտի մնայ։

ԼԻԶՊՈՆԱ.—Սպանիոյ Թագաւորը նոյմ. 18ին այցելութիւն պիտի տայ Փորթուկալի Թագաւորին։

ՀՌՈՄ.—Կը ծանուցուի թէ քանի մը օրէն իրաւարարական դաշնագրութիւն մը պիտի ստորագրուի Ֆրանսայի ու Իտալիոյ միջեւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թօքիոյէն կը հեռագրեն թէ Ռուսիոյ ու Ճափոնի միջեւ կատարուող բանակցութիւնները կարգադրութեան մը յանգելու երեւոյթը ունին եւ թէ պատերազմի վտանգը անհետացած է։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 8 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Օ. Ո.	35	18
Ամէնէն բարձր գին	»	35	18
Ամէնէն վար գին	»	35	16
Րումէլիի Երկաթուղի զոյգ.	Ֆր.	129	87 ½
Ամէնէն բարձր գին	»	129	87 ½
Ամէնէն վար գին	»	128	75

ԲԱՑՈՒՄ 9 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Փ. Կ.	35	18
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	130	—
Շիրքէթի Խայրիէ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ֆոնսիէր Օթ.		—	—
Տէրքօզ		257	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	25
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	95
» ժուիսանս		1	40
» պարտաթուղթ		595	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		504	—
Թրանսվալ		103	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		264	30
Լավրիոն		75	—
Անատոլուի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	90
« պարտաթուղթ «		611	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	108	35
Բարիզ » »	Ֆր.	22	10
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին [illegible] չէք	Մարք	18	76
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	99

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 21 Հոկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ		88	43
Օսմանեան Թանզ սէրի Բ.		60	75
» » » Գ. բաց.		32	75
» » » Դ. գոց.		32	63
Օսմանեան Պանքա		12	56
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		42	—
» Մոնոփոլ		44	—
Պուլկարական 1888		91	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		106	59
[illegible]		105	—
Թրանսվալ		3	87
Այտին երկաթուղի		14	12
[illegible]		25	350

ԲԱՐԻԶ, 21 Հոկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		97	—
Միացեալ պարտաթուղթ		88	65
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	33	37
» » » գոց.		33	40
» » » Բ	»	60	10
» » » Գ	»	32	25
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	588	—
Օսմանիէ	»	—	—
Րումէլի երկաթուղի	»	132	—
Օսմ. մաքսատուն	»	456	—
Օսմ. Ռէժի	»	392	—
Փրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	530	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1101	—
Իտալական Ռանթ	»	103	35
Սպանիական արտաքին	»	91	30
Թրանսվալ	»	103	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	145
Դրամազեղչ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 21 Հոկտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	40
Րումէլի երկաթուղի	»	128	75
Օսմ. Ռէժի	»	256	—

ՊԵՐԼԻՆ, 21 Հոկտեմբեր

Թուղթը	Ֆր.	—	—
Րումէլի երկաթուղի	»	128	25
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102	50
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	225

ՊՐՒՔՍԷԼ, 21 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		33	95
Րումէլի երկաթուղի		131	—

ԻԼԱՆ

Խազինէի Խասսայի Շահանէ

Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ միւթէհաաս օլունաճագ տազիզմի միւնագասասընա պաղլանըլմըշ օլան վէ չալը վէ ատի փառալըղընտան մահզ հալը րումընըն սէքիզինճի չէհարշէնպէ կիւնիւ ինշալլահ էվվէլքիւ քիրէթիօ վէ իկինճի վէ սալիսի կիւնլէրի լէվազըմի իլէ ֆիլիւֆ իրմիք վէ նիշասթա վէ սայիրէ[illegible] թէ եէվմ մէզքիւրտէ գատար միւզայէտէ թենզիլի պիլմիւզայէտէ հաօր քթիւնաշլէ եէվմի մէզքիւրտա մէմուրեթէ թալիփ օլանլարըն թէքմինաթը աքչէսինի վէ եա միւթէխայիր քէֆալէթնամէյի միւսթաճաիպէն եէվմի մէզքիւրտէ նիհայեթ սաաթ տօգուզա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւլքիւլէյէ կէլմէլէրի

Ֆի 5 Թէշրինի սանի սէնէ 311   3—3

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Ապահովագրական Ընկերութիւն

Հաստատեալ ի Բարիզ 1828—1829

Վանտոմի հրապարակ՝ թիւ 9 սեփական շէնքին մէջ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1902ի վերջը հատուցեալ վնասներ	274	Միլիոն ֆրանք
1902ին գանձուած ապահովագին	224	» »
Դրամագլուխ եւ պահեստ	119	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	21½	Միլիառ »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1902ի վերջը հատուցեալ վնասներ	129	Միլիոն ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	272	»
Դրամագլուխ եւ պահեստ	158	» »
1902ին գանձուած ապահովագին	12	» »

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց զեղչեալ գիներով։ Նպաստաւոր պայմաններ տնտեսական կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛ եւ է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարում, որով Իւնիօնի ապահովագրուողք ԶԵՐԾ են այն վնասներէն եւ յուսախաբութիւններէն, որոց կ'ենթարկուին միշտ այն անձինք, որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՍՈՒՏԻ եւ ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ եւ Արեւելքի Տնօրէնութիւն
Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Բաղճէ Գափուսու Օղլու
Մասնաճիւղ՝ Ղալաթիա Ինայէթ խան, գործակալ Միհրան էֆ. Դաւիթեան։

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՄԻՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին
Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518,483.42 Ֆրանք
(Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւններ կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուգակից դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, ևայլն)

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն զեղչումներ, վճարմանց դիւրութիւնք: Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գ. Ֆ. ՀԷՐ, ընդհանուր գործակալ, Խնաճէթ խանի դէմը, Վօյվօտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս: 579

ՀԱՅԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ
ԽԱՅԾՂԱՆ ՀԱԳԳԸ ԷՔՐԷՄ

Խայծղանի այս ջուրը ամէն կերպով գերազանց է Եւրոպայէ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ, եւ որոնց համար այնքան չինծու գովեստներ կը կարդացուին: Հագգը Էքրէմ խայծղանը օսմ. ու օտար բժիշկներու գնահատմանը եւ առողջապահական Խորհուրդին արտօնութեանը արժանացած է: Անոր գործածութիւնը բնաւ ստամոքսի խանգարում առաջ չի բերեր, ինչպէս կ'ընեն խայծղանի միւս ջուրերը: Խիստ օգտակար է հազի, ցնցղատապի, կուրծքի հարբուխներու, ինֆլուէնցայի եւ թոքախտի առաջին շրջաններուն: Կը գտնուի առաջնակարգ վաճառատուններու եւ դեղարաններու մէջ: Գինն է հինգ ղրուշ: 8—80

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Ամերիկայի միջեւ բանող շոգ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Կեսթրիան	10500	[illegible]	3500
Արմէնեան	10500	[illegible]	3500
Դէվոնեան	10500	[illegible]	3000
Լանքասթրեան	9000	Ալմէրեան	3500
Ֆիլատելֆեան	9000	Արապեան	3500
Բոհեմեան	8000	Եգիպտեան	2500
Քորնիշման	8000	Անատոլեան	2500
Կանատեան	8000	Ալճերեան	2500
Վիքթորեան	8000	[illegible]	2000
[illegible]	3700	Մէնթօ	900
[illegible]	3700	Օբորթօ	800
[illegible]	3700	Լիսպոն	8[illegible]
[illegible]	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքներու փոխադրութեան Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը դիմել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ:
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՅՈՆԴԵՆ
Ղալաթիա, Քարաքէօյի մեծ մաքսատան դէմ
600

ՄՕՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի, Փորթոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէս	3000	Թէպա	2500
Ամասիս	3000	Նեֆթիս	2400
Քէօփս	3000	Օսայրիս	2250
Քէֆրէնըս	3000	Պէրգա	2250
Տարիօս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կարնաք	1580
Մարէօթիս	2500	Փիլէ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՌԻԿՕԼ Է. ԸՆԿ.
Ռըհթըմ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՕՍ Է. ԸՆԿ.
194 31. Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ:

ՈՉ ՏՈՒՆ ՄԸ
Հիւանդութեանց դէմ ապահով է եթէ իր մէջը չիգտնուի շիշ մը

Շիշերու վրայ ասոր ուշադրութիւն ընել պէտք է:
26

SCOTT'S EMULSION
(ԸՍԳՕԹԻ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ)

Թոքախտ, պրօնշիտ, հազ, հարբուխ և բարակցաւ, և տղայոց անդամներու թուլութիւն, խոյլ (սըրաճա) և բոլոր արեան աղետներու համար անգին դարման մըն է: Առաջին անգամ առնուելով բժշկելու կ'սկսի և կը շարունակէ: Ամէն տարի հազարաւոր տղայք մահուանէ ազատելու կը ծառայէ: Հիւանդութիւններէ վերջը կորսուած զօրութիւնը կը վերականգնէ, և աչքերու փայլունութիւնը ետ կը բերէ և մարմնոյ կեանք կուտայ: Դեղերու մէջ նոր հրաշք մըն է, և ուտելիքներու նկատմամբ ալ հրաշք մըն է: Միշտ վրան այս պատկերով վարդագոյն փաթեթի մը մէջ կը գտնուի:

Բոլոր դեղագործներէ և դեղավաճառներէ կը ծախուի:

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գոյքը 1900 դեկտեմբերին	Ֆր. 191,934,570
Տարեկան հասոյթ ապահովագիններէ եւ տոկոսներէ, 1900 դեկտ. 31ին	» 32,467,172
Վճարումներ՝ բանթ վիժէքներու, ապահովագրութեան պայմանագիրներու, վերադնումներու, եւլն. Ընկերութեան հիմնարկութենէն՝ 1848էն ի վեր	» 426,499,043
1900ի տարեշրջանին մէջ Ընկերութիւնը 5556 ապահովագիր յանձնած է, որ կը ներկայացնեն	» 52,981,500

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝
ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ
Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան, Պոլիս, իսկ Ղալաթիոյ մէջ՝ Ալէքսիատի խան ու Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 8:

ԲԱԹՐԻՈԹԻՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.	ԿԱՐՏԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1824ին ՀԻՄՆՈՒԱԾ	1821ին ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,500,000 անգլիական ոսկի	ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,000,000 անգլիական ոսկի

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ընդհանուր գործակալ ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ, Ալալէմճի խան, Պոլիս 21—52

ՋՂԱՅԻՆ ԷՔ
ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՔ

Ամէնէն չնչին պատճառով շատ անգամ ջղային հիւանդութեան կ'ենթարկուի մարդ և եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ինքզինք դարմանել տալու՝ հիւանդութիւնը սաստկանալով կը յառաջանայ և մինչեւ իսկ աղաղայ զաւակներուն կը փոխանցուի: Լուսնոտները, և ուրիշ ջղային հիւանդութենէ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են սակայն հիւանդութիւնն և կամ հիւանդութեան նոր սկսած ատեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենց ալ սօրուան դժբախտ վիճակին հասած են:

Ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակներն ալ շուտով կը բժշկուի եթէ հիւանդը կանոնաւորաբար գործածէ ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ անուն աշխարհահռչակ դեղը:

Այս դեղը անմիջապէս կը հանգստացնէ ջիղերն և ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ և վերջնականապէս կը բժշկէ: Երկար ժամանակ կրնայ գործածուիլ առանց բնութեան կարգ աւրելու և ազդեցութիւնը կորսնցնելու: Անքնութիւնը, ջղաշրջիկութիւնը, կէս գլխու ցաւը, անդամալուծութիւնը, խեղդուկութիւնը, մոռացկոտութիւնը, խօսելու անկարողութիւնը, ցասկոտութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, ջղային հազը, սրտի բաբախումը, մաղձոտութիւնը, սրտադողը, մըղձաւանջը, կանանց սովորական անկանոնութիւնը, դժուարամարսութիւնն ու ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը կը բժշկուի ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԴ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ գործածելով, կեղծերէն զգուշանալ: Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և դեղավաճառանոցներու մէջ:

ՌՕՍԻԱ
COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕ[illegible]
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ ապրանքներու, համարդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ ապրանքներու փոխադրութեան ու [illegible] դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կերպի պայմաններով:

Ընկերութեան դրամագլուխը ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆ.
Երաշխաւորութեան գումար	12[illegible],000,000 »
Ապահովագրութեանց վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարւոյն մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վօյվօտա, Ղալաթիա, և Ղալաթիոյ գործակալութեան, Եսկի Կէօմրիւկ խան, Բարափին վրայ:
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՐՇԻՒՋ 524

ԻՆՃԻՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ ԵՒ ԸՆԿ.

ПРАВДИВИ МАРКА ОРЕЛЬ
ОРИГИНАЛЬНИК ОРЕЛЬ.
МОНОПОЛЬ

պատիւ ունին ծանուցանել իրենց յարգոյ յաճախորդաց թէ, վաճառատան բազմազան տեսակներու վրայ այս տարի աւելցուցած են նաեւ առաջնակարգ լաստիկ կօշիկներու ճոխ մթերք մը, վերը ցուցուած մարքայով, որ տեսակի ազնուութեան, տոկունութեան եւ աժանութեան տեսակէտով անմրցելի է:
Կը ծախուի միմիայն մեծաքանակ, այսինքն սնտուկով:
Գաւառներէն պայմաններու եւ գիներու մասին տեղեկութիւն ուզողները կրնան դիմել նամակով իրենց հասցէին
ԻՆՃԻՃԵԱՆ ԵՂԲԱՅՔ ԵՒ ԸՆԿ.
Կ. Պոլիս, Մարբուճեըլար, թիւ 4—6
15—25

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՍԸՆԶ ԸՆԿ. ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի եւ Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէբբօ	3607	Տօմինօ	2906	Կուիտօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարտօ	1113
Անճէլօ	1541	Տրագօ	895	Հիրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Սաֆֆօ	1735
Արիոսթօ	2271	Տինամօ	4311	Հիտալկօ	1331	Միլանօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօլֆինօ	937	Հինտօ	3726	Միլօ	1957	Սօրէնթօ	1200
Բորոտինօ	1264	Ֆալքօ	2333	Հորասիօ	3600	Մոնթէլլօ	1735	Թասօ	1328
Պրավօ	1076	Ֆլամինկօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1545
Չէլինօ	841	Ֆրէնամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրրօ	3827
Գըֆֆալօ	4431	Էլտօրատօ	2464	Իտալօ	5540	Օսլօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէլլօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օթէլլօ	4035	Թօրբինօ	487
Գայիրօ	1337	Էրատօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Գոլպինօ	2307	Փալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Գօյլօ	1700	Պոլօ	510	Վոլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1063	Ռիալթօ	2229	Վոլթուրնօ	2296
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչէսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Ռինալտօ	1563	Ուիլսօ	1850
Գիթօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոլորատօ	4235	Կիթանօ	1343	Լորէնզօ	3191	Ռոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են:
Սամֆօ շոգենաւը: Նաւապետ Հօ[illegible]:
Հօրասիօ շոգենաւը, Նաւապետ Պրոֆթ:
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին:
Մուրիլլօ շոգենաւը, Նաւապետ Պօքոնէյ:
Դիմել առ գործակալներ Ֆ. ՀԻԼԸ ԵՆԻՐՔՕՆ
[illegible] 277

COMP RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Ցուլիս
Դշ. 7/20 Սեվաստաբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ: Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապալուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բօռդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի:
Եշ. 9/22 Օտեսսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ:
Շբ. 11/24 Մէրսին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամ. 10ին միջօրէէն առաջ: Օտեսսա ժամը 2ին յետ միջօրէի:
Կիր. 12/25 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Րիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ: Պուրկազ, Վառնա, Օտէսա ժամը 3ին յետ միջօրէի:

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՍԱԺԵՐԻ ԵՒ ՀԵՐԵԱԼ
Ն. ՊԱՔԷԹ ԵՒ ԸՆԿ.
ՄԵԿՆՈՒՄՆ ՇՈԳԵՆԱՒԻՑ
Հոկտ. 26 Մինկրէլի Պաթումէն,
» 23ին Լիեժ, Անվերսէն,
» 25ին Պրօպանս Անվերսէն,
ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆՔ
Հոկտ. 27ին Մինկրէլի, ուղղ. Մարսիլիա
» Լիեժ Հայֆա, Իզմիր,
» Պրօպանս Մարսիլիա,
Ծանօթ. [illegible] 245 Ֆրանք. [illegible] 75 Ֆրանք. [illegible]
[illegible] 516 [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
Որք ամիսը երեք անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Ամերիկայի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	13900	Քէֆալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3229
Քամփանիա	12950	Փավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Փիթոնիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Աւրանիա	7269	Ֆէլալիա	16 1

Սիբրիա շոգենաւը, Նաւապետ Թէր[illegible] Լիվրբուլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 24ին ընդունի բեռ փոխադրել:
Դիմել առ ԺՕԼԻ Է. ՍԷՆԿԸՐ
Jaly et Sexger
[illegible] խան, թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա Քարա Մուսթաֆա փաշա փողոց: 251

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի (173)

ՖՕՐԹՈՒՆԷ ՏԻՒ ԲՕԱԿՕԲԷ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԱՆՄԵՌՈՒԿՆԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋԸ

Զ

Բուռն վէճ մը ծագեցաւ տան պատուհաններէն մէկուն առջեւ երեւցող մարդուն եւ փողոցը գտնուող գնդապետին միջեւ: Երկուքն ալ բարձրաձայն խօսելնուն՝ կը լսուէին իրենց խօսքերը. Մաքսիմ առաջին բառերէն իսկ հասկցաւ թէ ռուսերէն կը խօսէին անոնք:

Անկարելի էր հասկնալ այդ խօսակցութեան իմաստը, որ անշուշտ իրեն պիտի իմացնէր գիտ՛նալ փափագածը:

Պիտառ որ նոյնպէս մտիկ կ'ընէր, մեղմաձայն ըսաւ.

—Աւասիկ լեզու մը որ չինարէնի կը նմանի: Միտքէս կ'անցնէր որ այդ թըշուառականները Ֆրանսացի չէին: Բրուսիացիին թարգմանիչներն են ասոնք: Զայրոյթնին դիտեցէք. ի՛նչքան ալ շարժուձեւեր կ'ընեն:

Արդարեւ երկու խօսակիցները նշաններ կը փոխանակէին իրարու հետ, որուն իմաստը կը ջանար ըմբռնել Մաքսիմ:

Անկերեւօրէն, վեր ելլելու կամ վար իջնալու վրայ կը դառնար խնդիրը:

Ճաշարանը կը գտնուէր գետնայարկը. իրաւ է որ բարձր գետնայարկ մըն էր ատիկա, բայց պատուհանը գետնէն աւելի բարձրութիւն չունէր:

Ճարտիկ մարդ մը կրնար վեր ցատկել, առանց վտանգի ենթարկուելու:

Ծառան հակած պատուհանին վրայ, աչքով կը չափէր հեռաւորութիւնը. մայթին վրայ գտնուող գնդապետն ալ կը չափէր բարձրութիւնը:

Ինչ պիտի ընէին այդ մարդիկը եւ ինչ եղած էին տիկին Սէրժան, զինավարժութեան ուսուցիչը եւ Ռապէր տը Բարնօէլ:

Մաքսիմ այդ բանը կը խորհէր եւ անհանգստութեամբ կը սպասէր դէպքերու շարունակութեան:

Դուռը պահպանող եւ պատին փակած մարդիկը մօտեցած էին գնդապետին, շրջանակ մը կազմելով անոր չուրջը:

Փոքր խումբը այնպէս մը իրարու քով եկած էր որ կարծես թէ յարձակման պիտի պատրաստուէր:

Գրեթէ իսկոյն, ձիերուն սանձերը բռնող մարդը առաջ քշեց կենդանիները, ու կառքը գնաց կեցաւ պատուհանին տակ:

—Հասկցայ, ըսաւ Պիտառ: Ծուղակին մէջ ինկող տղմարը կ'ուզէ դուրս ելլել, ու իր ընկերները օգնութեան կը հասնին անոր: Դժուար չպիտի ըլլայ այդ կառքին վրայ նետուիլը: Հիմա, կարծեմ, կրնամ պատուհանը գոցել: Խօսակցութիւննին աւարտեցին, յարեց դռնապանը, պատուհանին նիգը դարձնելով:

Մաքսիմ թող տուաւ որ գոցէ, բայց ընդհուպ յարեց.

—Կը սխալիք: Կ'ուզեն պաշարել տունը: Տեսէք երկու հոգի կը մագլցին կառքին վրայ: Իբր սանդուխ պիտի ծառայէ այդ կառքը:

—Ա՛հ, աղէկ համարձակութիւն, ըսաւ Պիտառ զայրացկոտ շեշտով: Պատուհաններէն ներս մտնել... յանդուգն գործ: Բարիզի ամէնէն գեղեցիկ թաղերէն մէկուն մէջ կը գտնուինք, ու այդ աւազակները այնպէս կը վարուին իբր թէ Պոնտիի անտառին մէջ ըլլային: Բայց աս այսպէս չպիտի անցնի. հիմա օգնութիւն պիտի աղաղակեմ, եթէ երբեք պարոնը չնեղանայ:

—Ո՛չ նեղանամ, գոչեց Մաքսիմ, որ կը խորհէր թէ գործելու ատենը եկած էր: Իմ ուզածս ալ այդ չարագործները չփախցնելն է. ես պիտի երթամ արթընցնել ձեր բոլոր վարձակալները:

Մաքսիմ խօսելու վրայ էր, երբ աքաղաղին երգը նորէն լսելի եղաւ, մեծ ճռճռակի մը ճռնչիւններուն ընկերացած:

Թերածայն մը գոչեց. «վտանգ կայ հոս:» Բամբ ձայն մը մռմռաց. «վերելակում... գիշեր ատեն... բնակուած..., չարագործներու ընկերակցութիւն... մշտընջենական տաժանակիր աշխատութիւն...»

Պատժական Օրէնսգիրքէն քաղուած այս բառերը հրաշալի ազդեցութիւն մը գործեցին:

Կառքին վրայ բարձրացող երկու մարդիկը կը պատրաստուէին պատուհանին յենարանին հասնիլ, ուր իրենց ձեռք կ'երկարէր դուռնէն ներս մտնող ընկերնին:

Անտեսանելի հնդիկահաւի մը կողմէ արձակուած սպառնալիքը վարանեցուց զանոնք:

Միեւնոյն ատեն լսուեցաւ որ հայր Պիտառի կողմէ պահպանուած տան բոլոր յարկերուն պատուհանները կը բացուէին:

—Այս անգամ եղաւ, ըսաւ դռնապանը, ձեռքերը շփելով: Բոլոր տնեցիները ոտքի վրայ են... երկրորդ յարկի հասատուն կինը, առաջին յարկի նախկին դեղավաճառը... այդ երկու պաշտօնեաներու հանած աղմուկէն արթնցան ամէնքն ալ... ու հիմա ձրի կատակերգութիւն մը պիտի տեսնենք: Դեղավաճառը բարկացած է, իսկ հասատուն կինը մարդասպաններու վրայ կ'երազէ ամէն գիշեր: Մտիկ ըրէք, նորէն կը սկսին:

—Ա՛հ, կրա՛կ, կը հայհոյէր առնական ձայնը. ի՞նչ է ասիկա, աւազակներ կ'ուզեն թալլել դիմացի տունը: Դռնապան, գնա՛ ոստիկաններ, պահակախումբը կանչէ...

—Մարդ կը սպաննեն, կրա՛կ կայ, կաղկանձեց կին մը:

—Ա՛հ, չարագործներ, կեցէք քիչ մը, յարեց երկրորդ մը: Ո՞ւր է ռէվոլվէրս:

Մաքսիմ, որ շատ ուրախ էր այս կոչերուն վրայ, փափագ կը զգար պատուհանը բանալու եւ մասնակցիլ այդ խմբերգին, բայց խոհեմութիւն ունեցաւ հանդարտ կենալու:

Իր բնազդը կ'ազդարարէր թէ լաւագոյն էր ցոյց չտալ ինքզինքը, ու Պորիսոֆի տուած որոշումին համեմատ գործել:

Մաքսիմին աչքէն չէին վրիպեր վրդովումի ու անհանգստութեան այն նշանները զորս գնդապետը կը ցուցնէր:

Ակներեւ էր թէ իր պատրաստած ծրագիրը անյաջողութեան մատնուած ըլլալով՝ գնդապետին ուրիշ բան չէր մնար ընել եթէ ոչ նահանջել:

Սակայն Պորիսոֆ տակաւին կը վարանէր կծիկը դնել իր խումբին հետ: Ցասումնալից շարժումներ կ'ընէր, բռունցքը ցուցնելով աղմուկ հանողներուն, իր ստորադաս պաշտօնեաները համախմբելով եւ բուռն շարժուձեւեր ընելով:

Անկարգութիւնը հետզհետէ կ'աւելնար:

Այդ պահուն հրացանի հարուած մը արձակուեցաւ առաջին յարկի վարձակալին կողմէ:

Արդիւնքը աղետաբեր չեղաւ. ոչ ոք վիրաւորուեցաւ. բայց հարուածին պայթումը նշան մը եղաւ որ խառնաշփոթ փախուստ մը առաջ գայ:

Պորիսոֆ կառքին մէջ մղեց իր մարդիկը, որ շատ դժուարաւ խոնուեցան իրարու վրայ, եւ ինք ալ անոնց քով նետուեցաւ:

Կառապանին տեղ նստող մարդը ձիերը առաջ քշեց դէպի Վիլիէ պողոտային ուղղութեամբ:

—Վատերը կը փախին, ըսաւ դռնապանը, որ ինքզինքը կը ցուցնէր, տեսնելով որ այլ եւս վտանգ չկար: Թող չպիտի տամ որ ատոնք կծիկը դնեն այսպէս: Դուրս ելլենք, պարոն: «Գող կայ» պոռալու ատենն է: Պողոտային մէջ պահականոց մը կայ: Զինուորները կը կեցնեն կառքը:

Միեւնոյն ատեն դռնապանը կը քաշէր շղթան եւ փողոց կը վազէր:

(Շարունակելի)